

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (8.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapest 8, vidéken 10 fillér.

Utazás egy rendelet körül.

Budapest, július 24.

(6.) Nagyboldogasszony napján kilencszáz esztendő jubileumot ül Magyarországon a katolikus egyház. Miféle jubileumot? A magyar kereszténység jubileumát. Jól vigyázzunk erre az árnyalatra: a kereszténységét, nem pedig a katolicizmusát. Az évfordulónak nagy történelmi jelentőségéhez szó sem fér. Minden kétségen kívül a legerősebb, a döntő faktora volt állami fejlődésünknek s nemzetünk sorsának az ősi pogány hittől való elszakadás és a csatlakozás a nyugati keresztény egyházhoz. E nélkül a magyar nemzet nem nyert volna polgárjogot Európában. Állandóan nem vehette volna meg lábát az alig elfoglalt hazában, kulturképességének nem szerezhetné volna meg előfeltételeit, erkölcsi és szellemi közösségbe nem léphetett volna azzal az új környezettel, amelyben a honfoglalás ténye után meg kellett honosodnia. Hogy nomád népből nemzetlé lehetünk, hogy nemzeti alapon államot alkothattunk, hogy véglegesen megtelepedhettünk e hazában, hogy ezer éven át itt maradhattunk s hogy az európai művelődés áldásaiban és munkálkodásában részt vehettünk: mindezt az az esemény tette lehetővé, amelynek küszöbön áll a kilencszázadik évfordulója.

Ime, rámutattunk nyíltan arra, hogy ennek a jubileumnak az egyházi vonatkozásokon kívül van *nemzeti* jelentősége is, sőt nem álljunk kimondani, hogy ez a nemzeti jelentőség jóval nagyobb és jóval fontosabb az egyházinál. Kérdés tehát, milyen módon mehetne végbe e jubileumnak *illetékes* megünneplése? Vajjon ugy-e, hogy a keresztény vallások közül az egyik magához ragadja nem csupán a kezdeményezést, amihez kétségtelenül joga van, hanem magát az egész ünneplést is, amit csak bitoriás utján tehet? Ha a katolikus püspöki kar arra szorítkozik, hogy megpendíti az eszmét s közvetlen közlés alá bocsátja azt a kérdést, vajjon *egyetemes nemzeti ünnep* legyen-e a jubileumból, avagy pedig *az ország valamennyi keresztény felekezetének* az ünnepe s ha a nyilvános diskusszió eredményéhez alkalmazkodik határozatában és cselekvésében, akkor helyesen jár vala el és iniciatívája megáll minden bírálatot. De a két helyes mód közül egy harmadikat választott, s az a harmadik mód abszolúte helytelen. A nyilvános vitát elkerülte a püspöki kar, mert előre látta annak eredményét; és suttogásban olyan határozat jött létre, hogy az ünneplés ne legyen sem egyetemes nemzeti jellegű, sem egyetemes keresztény jellegű, hanem egyszerűen elkobozta a jubileumot a katolikus vallás számára. Kihasitotta az évfordulóból a nemzeti momentumot éppúgy, mint a keresztényt s egyetlen vallásfelekezet privilégiumává tette azt, amihez jussa volt az egész országnak, de legalább is valamennyi keresztény egyháznak.

Ebből az alapvető hibából fakadt aztán a hibáknak egész sorozata. Ugyanez a szellem, amely ezt az elkobozást létrehozta, végzetes szükségszerűséggel szakadást idézett elő magában a katolikus egyházban is. Előbb per abusum egyetlen egyház ünnepévé devalválták az évfordulót, hogy aztán egyetlen párt korteszékközévé fokozhassák le. Magában

a püspöki karban két áramlat jelentkezett. Az egyiket az országnak tiszteletreméltó hercegprímása vezeti, a nemzeti és felekezeti közötti békének szelid lelke, magasztos gondolkodású apostola. Ez az áramlat egyházi jubileumot akart, olyant, amelytől távol marad minden pártpolitika, olyant, amely áhítatos ünneplésre gyűjti egybe a katolikus papokat és hívőket, ünneplésre, mely fohászokdásból áll, nem pedig izgatásból s mely a politikai tusák fegyverzörejét nem engedi behatni a jubileum szolozsmái közé. A másik tábor élén az *ellenprimás* áll, az ecclesia militans hírhedt képviselője, Steiner Fülöp, a Zichy Nándorék megyés püspöke. Ez a tábor nem ünnepleni akar, hanem néppárti politikát kíván csinálni. Az ő célja nem az, hogy áhítat vonuljon a szívekbe, hanem az, hogy a felekezeti türelmetlenség újabb csatát vivjon és nyerjen az évforduló alkalmával s hogy az ultramontán reakciónak politikája mögé ebből az ötlethöz staffázsul odahelyeztessék egy kilencszáz esztendő hagyomány, amely magában foglalja mindazt, amire ez a nemzet gyűlöletesen tekint. Nemzetünk egész történetének minden édes és dicső emlékét odacsempészni piederstálul a néppárt lábai alá: a Steiner Fülöpöknek vakbuzgó ambícióját ez a cél lelkesítette. A püspöki karban sokáig folyt a tusa a két áramlat között, de a harc végre is eldöntetlen maradt. A hercegprímás nem adta meg magát, noha — legalább a látszat szerint — jóformán magára maradt. Steiner Fülöpök sem kapituláltak, noha nem sikerült a magyar katolikus egyháznak fejét sem meggyőzniök, sem legyőzniök. A kilencszáz éves jubileum tehát magában a katolikus egyházban sem talál egységes ünneplést. Aki a jubileumi ünnepet közjogi és egyházi állásánál fogva rendezni és vezetni egyedül hivatott: a hercegprímás Esztergomban, a maga székhelyén fogja az évfordulót megülni. Mint a püspöki karnak feje, meghívta ő eminenciája a koronát, az országgyűlést és a kormányt az esztergomi ünnepségre. De környezetében nem lesz ott a magyar püspöki kar, csupán a hercegprímás szuffraganeus püspökei fognak ott megjelenni, tehát azok a főpapok, akik az esztergomi érseknek közvetlen fegyelmi hatósága alatt állanak. A többi püspök részint otthon celebrálja majd az ünnepet, nagyobb részük pedig elzarándokol Székes-Fehérvárra Steiner Fülöphöz, a harcias és gyűlölködő ellenprimáshoz, aki ország-világ előtt kitüzi bazilikájának ormára a hercegprímás ellen való tiszteletlenségnek forradalmi lobogóját s aki az egyház hivatalos ünnepével szemben demonstratív ellenünnepet rendez, a néppárti főuraktól környezve s a néppárt korteszékközéjének javára.

Ime, megrajzoltuk a helyzetet. S most hadd essék néhány szó arról a bizonyos belügyminiszeri rendeletről. Kimutattuk már azt az ostoba ellentmondást, amelybe a protestáns türelmetlenség és a katolikus klerikalizmus e rendelet dolgában keveredtek. Az egyik részről az volt a gáncs, hogy a kormány hozzászögödi a néppárthoz e rendeletével; a másik részről az a panasz hangzott, hogy ez a rendelet vérig sérti a katolikus egyházat s belédobja a Széll-kabinetet a protestáns mozgalomnak karjaiba. Nem érdemes e két ellentétessel tovább foglalkozni, hiszen egymást vágják agyon. Hanem érdemes igenis rá-

mutatni, hogy miként helyezkedik belé a rendelet s a benne jelzett kormánypolitika az imént vázolt helyzetképe. A kereszténység kilencszáz éves jubileumának országos ünneppé nyilvánítását a kormány nem javasolta az országgyűlésnek. Jól tette. Senki ezért szemrehányást neki nem tehet. Csak az imént ültük meg a honfoglalás ezeréves ünnepét. A korona, a kormány, országgyűlés, közvélemény, hatóságok kegyelettel adóztak történelmi múltunk minden dicsőségének s minden fájó vagy édes emlékének. A kormánynak semmi oka nem volt arra, hogy most, alig négy év múltán megismételje ugyanazt az ünnepet. De ugy gondoljuk, hogy az akatolikus felekezetek részéről e miatt vádat nem is fog senki formálni; hiszen erről az oldalról nem hallottuk azt a kívánságot, hogy országos és nemzeti ünnep rendeztessék a jubileum ötleteiből. Ami pedig a katolikus egyházat illeti, annak sincs joga a gáncsvetésre; hiszen a püspöki kar nem kezdeményezte az országos jellegű ünneplést, a kormányt ilyen értelemben meg nem közelítette, kívánságot ilyen szellemben kifejezésre nem hozott, sőt ellenkezőleg az első perctől fogva odairányult minden törekvése, hogy az ünnep kizárólag katolikus jellegű legyen, tehát kikeresztették belőle nem csupán az állami és nemzeti szempontot, hanem valamennyi egyéb keresztény felekezetet is. Ilyen körülmények között a kormány nagyon helyesen csak egy elvi álláspontra helyezkedhetett: arra, hogy ünneplje meg a katolikus egyház ezt a jubileumot úgy, ahogy saját maga legjobbnak látja. Az államnak nem lehet része a jubileum rendezésében, keresztülvitelében és sem a kormány, sem a politikai hatóságok a misen-scéne munkájában semmiféle módon részt nem vehetnek. Az a bizonyos rendelet pedig úgy jött létre, hogy egy főispán, akinek székhelyén püspöki rezidencia is van, kérdést tett a belügyminiszeriumnál, fellobogóztassa-e a középületeket a jubileum ünnepén. A miniszter, a törvény állásponjtára helyezkedve, kimondta, hogy az egyházi ünnep, mint ilyen nem kívánja a középületeknek feldiszítését. S mivel feltehető volt, hogy ugyanez a kérdés ugyanaból az ötlethöz az ország más városaiban is felmerül, hát egyuttal az ország valamennyi főispánjával közölte a minisztérium a maga rendeletét. Időközben tudomására jött a kormánynak, hogy a hercegprímás meghívókat kíván intézni a koronához, az országgyűléshez és a kormányhoz az esztergomi ünnepségre. A miniszterelnök ezzel az új helyzettel szemben ismét a korrektt állásponjt foglalta el. Közvetítette a koronához intézett meghívót s azt javasolta az uralkodónak, hogy képviseltesse magát az ünnepen. Egyben elhatározta, hogy meghívattván, maga is részt fog venni a hercegprímás rendezte ünnepségen. Hogy a király a miniszterelnök tudta nélkül s akarata ellenére határozta volna el az Esztergomban való képviseltetést, az olyan bárgyú mesebeszéd, amelynek cáfolatára szót sem érdemes vesztegetni. Tudja meg a néppárt is, a főudvarmester is, hogy a felleges urnak bizalma Széll Kálmánhoz a lehető legmélyebb és legszilárdabb s hogy ez intenzív bizalomnál fogva is ki van teljesen zárva az, ami ő felsége szigoruan alkotmányos felfogásánál fogva amugy is lehetetlen, hogy tudniillik az uralkodó bármilyen termé-

szetű és kaliberű kérdésben miniszterelnöknek tanácsát ki nem kéré, vagy semmibe sem venné. A miniszterelnök igenis maga javasolta ő felségének, hogy képviseltesse magát az esztergomi ünnepen. Az uralkodó, mint a katolikus egyháznak legfőbb patrónusa, nem térhet ki a magyar katolikus egyház illetékes fejének ilyen meghívása elől; sőt maga a kormány is, noha az állam a felekezeti fölött áll, nemcsak bizvást elfogadhatja, de elfogadni tartozik a meghívást, ha olyan ünnepről van szó, amelyet a katolikus egyháznak hivatalos vezérlete a magyar kereszténység jubileumára rendez. Ha a kormány Esztergomban megjelenik, akkor nem azt jelenti ez, hogy a magyar állam a katolikus egyháznak valamelyes privilegizált állását a többi felekezeti fölött elismeri, hanem jelenti azt, hogy Magyarország kormányja szívesen részvesz minden olyan ünnepen, amely a honpolgárok igen nagy részének vallási és nemzeti érzését érinti. Mi meg vagyunk győződve, hogy ha például a protestáns egyházak a reformációnak évszázados fordulóján nagy ünnepséget rendeznének és arra az állam kormányát meghívják, akkor a Széll-kabinet azon a protestáns ünnepen éppugy megjelenik, amint meg fog jelenni most a katolikusoknak esztergomi ünnepén, mert erős állampolitikai érdek az, hogy a vallásos érzés a néptömegekben meg ne rendüljön, a maga tisztaságát megőrizze és belekapcsolódjék a nemzeti lelkiismeretbe.

Van aztán egy másik szempont is, amelyet éppen mi liberálisok nem hagyhatunk figyelmen kívül. Nekünk az esztergomi ünnepeket nem szabad elszigetelten szemügyre vennünk, hanem összefüggésben annak polarizációjával: a székesfehérvári ellenünneppel. A mikor a kormány Esztergomba maga is elmegy s a koronának ott való képviseltetéséről is gondoskodik, egyúttal ország-világ előtt erősen dezavualja a néppárti fészkelődést is, segítségére siet a felekezeti közötti békét s a nemzeti harmóniát hirdető hercegprimásnak azzal a forradalmi áramlattal szemben, amely Steiner Fülöpben találja gyűlölködő és gyűlölő megtestesítőjét. Amikor magában a katolikus egyházban a hazafias iránzat és a nemzeti béke gondolata hadizenetként kap az ultramontan táborból, akkor a szabadelvűségnek nem abban áll az érdeke, hogy tétlen tanuja maradjon ennek a tusának, hanem azt kívánja

a liberális érdek, hogy az állampolitika egész erkölcsi súlyával támasztékot adjon annak a tábornak, amely a hazát és a vallást zavaraltalan harmóniában akarja tartani.

Mindezek után többé nincs semmi jelentősége annak a kérdésnek, fel fogják-e hát lobbogózni Esztergomban a középületeket? Igenis fogják. De nem azért, mert az országnak egyik vallásfelekezete ott jubileumot ül, hanem azért, mert azon az ünnepségen ő felsége a király is képviselteti magát alteregoja által s a királynak helyettesét a nemzeti színekkel üdvözölni törvényes kötelesség. Székes-Fehérvárot nem lesz zászlódisz a középületeken, mert ami ott folyik, az tisztán egyházi dolog. Esztergomban ellenben zászlódisz fogja köszönteni nem a jubileumot, hanem a király képviselőjét.

BELFÖLD.

A miniszterelnök Budapesten. Széll Kálmán miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett, a délelőtti hivatalában töltötte s délután 1 órákor visszautazott Rátótra.

Fejérvári lemondásáról. A honvédelmi miniszter lemondását meglehetősen állhatatlansággal emlegetik még mindig egyes lapok, noha ismételt és nagyon határozottan megafolták ezeket a híreszteléseket. Most ismét feltűnik a hír a *Pesti Hírlapban*, még pedig egyenesen báró Fejérvári Géza szájába adva a lemondás szándékának megerősítését. Az említett hírlap bécsi értesülése szerint ugyanis a honvédelmi miniszter a napokban, mikor Bécsben időzött, előkelő katonatisztek társaságában beszélgetett a dologról és állítog ezeket mondta:

— Az én lemondási szándékom megmásként sincs is miert beszélni. Nem maradok már sokáig miniszter és semmi esetre sem maradok tovább, mint a meddig a mostani országgyűlési ciklus tart. Eleinte azt terveztem, hogy katonai szolgálatom ötven éves jubileumával egy időben lépek vissza, de lemondtam erről a szándékomról, mert nem szeretem az ovációkat és a ceremóniákat, amelyek a kettőnek összekötésével, ugyiszl, provokálva lennének. Azt a tervet sem fogadtam el, hogy hevenedik születésnapom alkalmával menjek a politikai pályától, mert sokszor mondtam és bizonyítottam, hogy a nagy korral való hivalkodást nem helyeslem. Olyasmit, amit másnál elítélek, nem fogom magam megtenni. Ezenkívül is a politikai élet, amelyet sohasem rajongtam, megtamadt az idegeimnél. Már meglegelem. Nemsokára csak adom át miniszteri tarcámát és semmi esetre sem tartom meg tovább, mint az országgyűlési ciklus végéig.

Természetes, hogy mindezt a felelősség egye-

dül a P. H. bécsi forrását illeti, amelyet nincs módunkban ellenőrizni.

A tapolcai mandátum. A Mócsy Antal halálával megüresedett tapolcai kerületben az Ugron-párt hírszerint Lázár Pál műegyetemi tanárt akarja felvéltetni. Most néz jelölt után a néppárt is, mely nem akarja ezt a kerületet elveszteni. Mint nekünk Tapolcáról telegrafálják, az odaváló szabadalvú párt e hónap 29-én tartja alakuló gyűlését a Balatonszállásba s az értekezletre Glazer Sándor küldte szót a meghívókat. Hír szerint a választás napja augusztus 13-ika lesz.

Az igazságügyminiszter Nyitrai. Pósz Sándor igazságügyminiszter Liszky miniszteri tanácsos és Kiss műszaki tanácsos társaságában a napokban Nyitra utazott és megnézte az építendő igazságügyi palota számára kijelölt telket. A városban ugyanis kifogást emeltek az ellen, hogy a palotát a város területén kívül a vasúti állomás mellé építsék. A miniszter látogatásának megvolt az az eredménye, hogy ezt a tervet elvetették és az új igazságügyi palotát a város becső területén fogják felépíteni.

A fumei forgalom emelése. A fumei forgalom emelése érdekében folytatott tanácskozások befejeződtek a kereskedelemügyi minisztériumban. A tanácskozásokon Csejghé Gyula államtitkár elnöklete alatt Kéllényi és Mándy miniszteri tanácsosok vettek részt, valamint a fumei tengerészeti hatóság képviselői. Most azután a kereskedelemügyi miniszter tárgyalásokat fog kezdeni az Adria tengerhajózási társaságnak Fiuméből kiinduló hajóvonalainak kiterjesztése végett.

Az államvasutak fölősege. A magy. kir. államvasutak igazgatósága folyó évi július 16-án 2 400 000 koronát, 17-én pedig 308 000 koronát szállított be pénztári fölőseleg gyanánt a magy. kir. központi állampénztárba, amivel a folyó évi összes készpénzszállítás 27 538 400 koronát ért el.

A katolikus nagygyűlés. A magyar katolikus kilencszáz éves jubileumának keretében augusztus 16—20-ig katolikus nagygyűlés lesz a fővárosban Vassary Kolos hercegprímás fővédőnöksége és a püspök kar védőnöksége alatt. Most állapították meg és bocsátották közre a nagygyűlés hivatalos programját, amely a következő:

Augusztus 16-án este 8 órákor ismerkedési estély a Vigadó nagytermében. Augusztus 17-én délelőtti szentmise. Délután 2—5-ig első nyilvános ülés. Szakosztályok ülései, 6—8-ig második nyilvános nagygyűlés. Augusztus 18-dikán délelőtti szentmise. Diszülés a király hetvenedik születése napja alkalmából. Szakosztályi értekezlet. Délután hódelati ünnepség az oltári szentség előtt. (Rendezik az eucharisztikus társulatok.) Ennek befejezését este nagy eucharisztikus körmenet. Augusztus 19-én délelőtti szent

TÁRCA.

A kigyó.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Írta: *Virter Ferenc.*

A vonat, lassított menetben. óvatos kanyarodással ereszkedett le a domb magaslatáról: mindkét oldalát, a kupé ablakaitól tekintve, félelmetes meredek távolgott a sinek körül. A társalgás hírtelen abban maradt s a meglepett utasokat megragadta az önkénytelen, meglepetés-szerű félelem. Dél-Virginia határára voltunk azon a ponton, hol a talaj minden látszólagos átmenet nélkül változik békés egyhangúságából vadon romantikává; telve meglepetésekkel, csodás fordulatokkal, színházi diszletekként tárva szemünk elé tengert, hegyeket, vég nélküli prairieket és őserdőket. Nagy malachit-sziklák erőszakos hasadéka között futottunk tova, minden pillanatban egy-egy sziklatömb lehullását várva.

Egy szőke newyorki leány rettegéssel vegyes bámulattal sugta: — Oh, ez félelmetes! Oh ez egyszerű! — szemében csaknem összefutott ideges félelemmel könnye.

Valamennyien felkacagtunk és most mindenünknek eszébe ötlőitek veszélyes utikalauzok emlékei, robozó vonaton történt nagy pillanatok, gyilkosságok, borzalmas esetek. Mindenkinél volt egy-egy érdekes történetkéje, amelyet elmondani igyekezett, kiszinezve az elbeszélés művészetével.

Egy idősebb ur, ki a newyorki leány mellett foglalt helyet, így szólt:

— Utazásaimban soha sem juttatott a véletlen különös körülmények közé. De nagy pillanatok én is átétem egyszer. Régen volt, fiatalabb éveimben; — akkor, amidőn egy-egy szerelmi találkozásért a halált is kockáztatjuk.

Ez is szerelemmel volt némiképpen összefüggésben.

Karolina állam déli határa táján voltak ültetvényeim: nagy gyümölcsösöm, melyben ökolny nagyságú barackjaimat termesztettem.

A falu — Winnig — fél óra járásnyira fekvő tanyámtól s messze kerületben alig talákozott valaki, akivel tisz kellemes szót válthattam volna. Ugy éltem, mint remete, felede Észak vidék társaságait, asszonyokat és barátokat, akikről a kalandvágy elszakított s földönfutóvá tett. Hosszas barangolás után telepedtem meg Winnig közelében, gazdagságot remélve kezem munkájával a buja földből kiterőszokolhatni.

Két évi letelepedésem után valósággal remetévé lettem; a földi vágyak utáni inger mintha kialudt volna belőlem. Igen, higyjék el, még a szerelemtől is elszokhatunk: egy kis nélkülözés és tökéletesen feledjük az asszonyt, a vágyakat s magát a szerelmet. Csak olykor-olykor rándultam kalandos utakra, amikor a tunyaság és a szerencsés munkásaim közt támadt életunalom már türelmetlenül vált s tetre ingerelt.

Egy tavasszal földeim szomszédságában idegenek telepedtek meg: derék holland férfi, aki ifju feleségét hozta magányába.

Ismerkedésünk hamar történt meg s a barátság szinte önkénytelenül fejlődött ki közöttünk.

Az első szüret után, melyet közösen rendeztünk, már testvérként szerettem őket s ökö engem.

Hosten, Richard Hosten: ez volt a neve új barátomnak. Magas, erőteljes férfi volt, őszinte tekintettel, mint egy férfival lett szende hajadon.

Felesége, Héla, tizenkilenc éves, élénk, gyermekes asszony, izgatottságig rajongott a nagy lepkéért és fénylő bogarakért. A Dél csodás szépségei, amelyeket először látott, szinte természetellenes módon hatottak rá, s az e tájakon uralgó hipnotikus erő, melyet a természet illatok

és színek alakjában magából kilehel, szinte beteges, disharmonikus képzelgéseket okoztak naiv gyermeklelkében.

Az első év a legszebb egyetértésben mult el közöttünk. Mindennapos együttlétünk s az egymásra utaltság kényszerre kifejlesztette bennünk azt a ritka barátságot, melyet a szalonokban élő társadalom sohasem ismerhet és érthet meg.

Hanem egyszer — egy különös alkalommal — csaknem halálos ellene lettem egyetlen barátomnak.

Tudják önök, mi mentette meg barátságunkat? Egy kigyó.

Ha közbe nem surran, bünt követtem volna el, a megbocsáthatatlan bűnök legnagyobbikát.

Egy este — illatos, színes este volt — Hosten a földjeire ment, hol hajnalig kellett maradnia. Héla asszony, félve a magánytól, különösen pedig a kissé vad szerencsés erőszakosságától, kik nagy előszeretettel rontanak fehér emberek tanyáira, ha ott szép asszonyt sejtene, — látogatásomat kérte védelemül.

Alkonyat után értem barátom házába. Héla a kertben várt reám.

Fényes, pompával teli, illatos éjszaka volt; egyike azoknak az álmadozásra csábító, nyugalmas estéknek, amikor a lélek kifeszült ingerői megfosztanak akaraterőnkől s balgaságok elkövetésére kényszerítenek.

Késő éjfélig, alig váltva néhány szót egymással, ültünk az illatos fák alatt s hallgattuk a esődet, amelybe sajátságos hangokat hozott a messi pusztaság éjjeli élete. Es ekkor feltámadt bennem a régi, szunnyadó vágy, bírti egy nő, aki oly boldogga tehet, mint ez az asszony teszi barátomat... Kezeink valahogyan összetalálkoztak s hosszú, forró szorítással olvadtak egybe.

Héla halkan, mintha önmagához szólna, beszélt hozzám. Azt mondta, hogy ilyenkor este

mise. Harmadik nagygyűlés. Délben diszebed a fővárosi Vigadó nagytermében. Delután a katolikus legényegylet elnökének érkezte. Zenei- és történelmi előadás. A Központi Katolikus Legényegylet hódolat ünnepe. *Augusztus 20-án.* Részvétel a Szent-István napi körmenetben. Az országos katolikus nagygyűlésen való részvételre elmentkezheti az előkészítő bizottság titkáranál Gyürky Ödönél a Budapesti katolikus kör irodájában.

A függetlenségi pártból. *Kossuth* Ferenc, a függetlenségi és 48-as párt elnöke ma Párisba utazott. Tavollétében — *Thaly* Kálmán és *Győry* Elek alelnökök szintén külföldön tartózkodván — a központ vezetését *Hentaller* Lajos vette át.

Válasz.

Budapest, július 24.

Régi tapasztalásból ismerem az agrárius urak nyilvános vitatkozásainak formáit és törvényeit. Valahányszor érdekeik védelmére kelnek, mások érdekein gázolnak keresztül. Érveléseikben olyan kevés és olyan ritka az igazság, hogy mások szándékainak, intencióinak meggyanúsításával verik fel azt a lármát, amelybe kirohanásai tartalmatlansága szerencsésen belefullad. Ezt tudva, a lehető legteljesebb objektivitásra törekedtem, amikor a múlt héten a börzei ankét ötletéből képet adtam arról a veszedelemtől, amelybe az agrártulzók lármás sürgetésére megszüntetett őrlési forgalom a magyar malomipart sodorta. Hiszem, hogy az esztendőknél át folytatott agitáció vezetői nem akarták romokba temetni a magyar malomipart, ha az őrlési kedvezmény megszüntetésétől a mezői gazdálkodás biztonságos boldogulását nem várták volna. De remélem viszont, hogy mivel számításaikban megcsalódtak és az őrlési kedvezmény törlése nemcsak a malomiparnak vált veszedelmére, de kártekonnyan hatott az árképződésre is, az agrárius urak akár hazafiságból, akár egészséges önzésből szintoly szívóssággal fogják sürgetni e kedvezménynek jogaiba való visszahelyezését.

Ime ez az az álláspont, amely annyira felkavarta az agrárvizek hullámfodrait, hogy a mozgás ma se tud még elpihenni, sőt *Kodolányi* Antal ma ez az álláspont és a vele járt okfejtés miatt személy szerint hevesen megtámadta a *Hasznok* hasábjain.

Három ok készlet arra, hogy le ne sodortassam magamat a legfeltétlenebb tárgyilagosság utjáról. Először *Kodolányi* Antal, az agrár eszmék régi harcásának személye iránt érzett tiszteletem. Második az a törekvésem, hogy az egymással szemközt álló érdekek publikus megvitatása ter-

mékenyítőleg hasson az ellentétek letörésére. Harmadik meggyőződése komolysága és a függetlenség, amely abból fakad, hogy nem kell az országos szempontokat féltett, vagy sértett, vagy körülárkolt, vagy védtelen magánérdekek szízáján keresztülergetnem.

Abban a cikkben, amelynek immár annyi megtámadtatás jutott részeül, egyetlen sort se kapott a merkantil irány dicsőítése. Egymásnak ütődő, sajnálatos harcban álló felek gyanánt vonultak fel a két gazdasági világnézet képviselői, mindkét pártbeliek sanyargatottak, panaszosok és betegek. A cél a közelebbhozásuk. Az eltávolításuk soha. A cél továbbá, hogy Magyarországnak ne hasították ki a nagy világgforgalmi áradatból, ne szigeteltek el a modern élet törekvéseinek, versenyviszonyainak kiáradásaitól, ne esatoltassák ki a nagy európai konjunktúrák szövetéséből. E konjunktúrák irányítója, kiszögellése, lerakódó helye, összege a gabonárák szabályozása terén a határidőgüzet. És ez okon a magyar mezőgazdaság legigazabb barátai szintugy nem pihennek el e rend fenntartásának sürgetésével, amint hogy nem szűnnek meg a kiátkozásával azok, akiknek az őrlési forgalom megszüntetése körül elért sikerük legalább is egy ráncal többet hozott minden gazda homlokára.

Tagadhatatlan, hogy az arár-tulzás szövívi energiájukkal, következetességükkel, amelyet boldogtalan munkájuk bizony meg nem érdemel, sajnálatos befolyást kaptak a gazdasági és társadalmi törvényalkotás bizonyos elemeire. Nem most legujában, hanem három esztendő óta, amikor a Bánffy-kormány a legsujtásosabb és a legháromszinűbb köpönyeg alatt egy esomó két-szinű rendelkezést csempészett be a törvénykönyvbe, a gazdasági szervezetbe, a kiegyezésbe. De ez a befolyás senkit se rettent el annak a hangsúlyozásától, hogy Magyarország modern fejlődése a hitelélet, a nyersanyag értékesítése, a nemzetközi vonatkozások, a piacnak pénzrel való táplálása, az egészségesebb birtokmegosztás, az egzisztenciák gyarapítása, a megélhetés új forrásainak feltárása mezején a liberális eszmék terfoglalásának köszönheti a legtöbbet.

És nincs szó itt semmiféle idegen jelszavakról, semmiféle kozmopolita észjárásról. De ne legyen szó vakságról, sőtét egyoldalúságról se. *Kodolányi* Antal felesketi az eget és felhőtelen boltozatról viharré idéz a modern istenkáromlás garabonciáinak a földfelületről való elsőprézésre. A viharidőzésnek ez emésztő munkája előtt frivolnak mond engem, amiért azt irtam és vallom val-

ki, az ismeretlen cél felé, a sötétté lett éjszakába. Megbomlott haja arcomba hullott s a finom szálak illata csaknem megörjített.

Egyszerre valami lány tárgyat érintett cipőm sarka... Mint a hideg szél futott át testemen a döbberet: kigyóra léptem!

Mozdulatlanul, mintegy szoborrá váltam állottam ott, képtelen lévén tovább sietni.

Egy pillantást vettem a földre... a következő perében lebocsottam karjaimból a halálra rémült nőt. A végzetes pillanat végképpen kijózanított.

A kigyó feje cipőm kemény sarka alá szorult, míg teste véghetlen erővel csapkodott s körülfogta lábamat. Egy kinesért sem emeltem volna fel lábamat, noha ölelése kínokat okozott.

— Botot! botot ide! — kiáltottam.

Az asszony azonban ekkor már a házbán volt, hova rémületében hangos kiáltásokkal menekült.

Csakhamar néhány szolga került elő s kivegéztek foglyomat, mely engem tartott fogva.

Utítársunk elhallgatott egy pillanatra, azután mosolygva így szólt:

— Azt hiszem, a teremtés óta ez volt az első eset, hogy kigyó megakadályozott egy bűnt...

Hosten barátom felesége három napig feküdt betegen a rémület folytán. Mikor újra találkozunk, mely szegényérzetében alig merte szeméit arcomba emelni. Ez az asszony soha sem lesz többé hütelen! Mert megismerte a bűntől való megmenekvés nagy érzetét.

Azután, később, a legjobb barátság fejlődött ki közöttünk, mindketten hálásak egymás iránt, s valahányszor egyedül töltöttük estéinket, feltámadt bennünk annak a pillanatnak az emléke.

tozatlanul, hogy a mi a haroban levő társadalmi rétegek közt a nivellálás művét megakasztja, az a föld-birtok részén a rög imádása, a nagyságos társadalmi öntudat, a szerzet jog érzése, a multa való emlékezés és nervózus aggodás a jövendőért. Ez guny, frivolság, a nemzeti érzések kicsufolása: mondja *Kodolányi* Antal. De hol, miben, mivel? Ez vagy inszinuáció, vagy kínos félreértés. Hát a rög imádását a birtokososztállyal való vonatkozásban guny és frivolság nélkül nem lehet említeni? Nem vádák ezek, nem is szemrehányások. Tények, mélyen fekvő okok és jelenségek csupán, amelyek árkokká szélesednek mindannyiszor, valahányszor az élet eleven kapcsolatot akar teremteni a két irány képviselői közt. Pedig az elemeket társítani kellene és az édes anyaföld illatát keverni a modern vállalkozás raktárainak levegőjével. A föld illata merő idill, a raktárak levegője kegyetlen próza: a kettő együtt a gazdasági élet igazi atmoszférája.

De mit beszélnek én a párázatról, amely a magyar földből kiárad? *Kodolányi* Antal azt mondja, ennek az izét, az édességét csak a magyar-magyar érzi. Ah, egy új jelszó. Egy új körülzárolás. És egy új kiközösítés. Nem értem, mit jelent. Nem akarom megérteni. És nem tudom. *Kodolányi* Antal birtokos-e? Ha igen, nekem az ő földje, amely nem az enyém, van olyan édes, mint neki, ámbár az övé, — mert magyar. És édes, és legédesebb Magyarország földjén a kalászk ringása, erdeiben a madarak éneke, a szélnek zugása, hegyeinek vad romantikája, szikláinak éree, egész csodás, forró, szerelmes mivolta.

Braun Sándor.

KÜLFÖLD.

A be'grádi regény.

Budapest, július 24.

Sándor király regénye oly nagy galibát csinált Szerbiában, hogy a kis szomszédállamban még most sem mer senki sem vállalkozni kormányalakításra. Híre járt, hogy *Szimies* mégis elvállalta a nehéz feladatot, de csakhamar kitűnt, hogy *Sándor* király ezuttal *Szimiesre* sem számíthat, aki pedig már többször rendkívül nagy szolgálatakat tett az *Obronovics*-dinasztiának. A kormányalakítást még nehezebbé teszi az, hogy egyetlen egy tábornok sem akarja átvenni a hadügyminiszteri tárcát, főleg *Milán* exkirályra való tekintettel, kinek nagy népszerűsége van a hadseregben.

Bécsi diplomáciai körökben nagy figyelemmel kísérik a be'grádi eseményeket, de természetesen találják, hogy *Sándor* királynak ebbe a tisztán személyes ügyébe a külföld nem avatkozhatik be. Remélik, hogy a király tervezett házassága Szerbiában súlyos bonyodalmakat nem fog előidézni és hogy *Sándor* királynak végre is sikerülne fog megnyugtanni a hirtelen és meglepő elhatározása által felizgatott szerb népet. Ez időszert semmi sem mutatja, hogy az bármely zavart okozott, és várható, hogy a király hamar meg fogja találni a *Gyorgyevics*-kormány utódját.

(A király szerelmi regénye.)

A király menyasszonya föltűnően szép nő. Csodálatosan ragyogó fekete szeméi vannak, s valamivel alacsonyabb a királynál. Férjének halála után kedvenc udvarhölgyé lett *Nataliának*, *Sándornak* így gyakran volt alkalma vele érintkezni és köztudomásu, hogy *vonzalma is régi keletű* sőt hír szerint gyakran mondotta anyjának is, hogy ha megházasodik, *Masinné* veszi feleségül. *Masinné* ma, 36 éves korában is feltűnő szépség.

A menyasszonynak eddig *udvarhölgyi nyugdíja* volt. Belgrádban a *Korona*-utca 16. számú házbán van fényesen berendezett nyolc szobás lakása, amelyet *hónapok óta állandóan esztendőszeg őrző*, míg tegnap óta felszárad gárdista állott díszőrség.

A menyasszony egyébként teljesen vagyontalan, s így a király maga rendelt számára pompás kelengyét. *Ő fedezte költségen már az évek óta a háztartás költségeit is.* Erdekes adat, amelyet a menyasszonyhoz közel álló egyéntől hallottam, hogy *Masinné* konyha költségei naponként átlag tizenkét forintot tettek. *Szerdán* és szombatn rendszerint nagy oszonnát adott, amelyben részt vett *Natalia* egész egykori udvartartása.

Masinnének még két bájos, fiatalabb nővére van, akiket nagy gondnal neveltett. Most is bécsi társalkodónót és angol bonnet-tart mellettk. Ő maga rendkívül művelt nő, kitűnően beszél angolul, franciául, németül; művésziesen zongorázik és ismerősei elragadtatással beszélnek természetesen, megnyerő modoráról.

Január hónapban hosszabb külföldi utazást tett s mikor erről visszatért. *Sándor király az indiai (Horvátország) állomásán eléje utazott és természetesen a legteljesebb inkognitóban kísérte haza Belgrádba.*

A király és menyasszonya közötti viszony olyan bensős és szeretettel, hogy a királynak már rég megmúszhatatlan szándéka ez a házasság és erről a hozzá közel álló embereknek tudomásuk is volt.

A belgrádi konkokban erősen dolgoznak már *Naldia* egykori lakosztályának átalakításán, mert az esküvő után ezt fogja a királyné elfoglalni.

Az esküvő minden valószínűség szerint az orthodox naptár szerint *augusztus másodikán*, a király születése napján lesz.

A király a nap, a mikor a kormány tagjai az eljegyzés terve miatt bejelentették lemondásukat, adjutánsával *Csokel* Anticscsal kocsiába ült és elhajtott menyasszonyához és teljes ünneplés-ségnél megkérte a kezét. Azután visszatért a konkba és rögtön megfogalmazta a néphez intézett ismeretes proklamációját.

Masinné első házassága *gyermektelen maradt.* A jegyesek tegnap *együttessen lefotografálták magukat.*

Belgrád, július 24.

Kormánykörökben azon vannak, hogy a nagy *szkupstindt* hívják össze, s miután tudja van, hogy *Sándor király nagymérvű idegességben szenved, helyezték gondnokság alá s Milán exkirályt választják meg régensül, vagy régensséget nevezzenek ki Sándor király mellé.*

Belgrád, július 24.

Mikor *Petrovics* Vukasin, a miniszterelnök helyettese és társai eredménytelenül hagyták el mult szombat a konkok, mert nem sikerült *Sándor királyt* rábirni, hogy a *Masinné* asszonnyal való házasságáról *mondjon le, utolsó kísérletet tettek.* Felkeresték *Innocencius* metropolitát, hogy az igyekezzék *Sándor királyt* házasságáról lebeszélni, talán hallgatni fog az ő könyörgő szavaira.

Innocencius metropolita teljes díszben hajtatott a konkba, ahol *Sándor király* kezét csókolta az egyházfjedelemnek, a metropolita pedig homlokra csókolta a fiatal királyt. Megilletődve kezdett beszélni a metropolita, majd *letérdelt a király elé s összetett kézzel kérte őt, hogy az Obrenovic-dinasztia és a szerb haza jövőjére való tekintettel, mondjon le a Masin asszonnyal tervezett házasságáról.*

Sándor király és Innocencius metropolita egy pár másodpercig szólanul tekintettek egymásra, mire *Sándor király* nagy fölindulással, könnyes szemmel azt válaszolta a metropolitának:

— Nagyon sajnálom, de már nem lehet.

A metropolita *könnyezve, szólanul hagyta el a konkokot.*

Belgrád, július 24.

Sándor király szűkebb környezetében már hetek óta készültek a szombati meglepetésre, csak az alkalmat lesték, mikor proklamálhassák az eljegyzést. *Csrics, Masin* ezredesek s egy-néhány szárnysegéd, mint *Sándor király* bizalmasai óvatosan jártak el e tekintetben, nehogy a konkából kiszivároghozjon valami az utóára s a hír *Milán* exkirály fülehez jusson, mert akkor vége lett volna mindennek.

A szárnysegédek érinkezésébe léptek a hadsereg *elégdelen jobb tisztjeivel*, akikről tudva volt, hogy *Milán főhadparancsnok ellen* zugódnak. Ezeket, sőt még a habozó tiszteteket is — az előléptetés ígérete mellett — sikerült a maguk, illetőleg *Sándor király házassági terve részére megnyerni.* Csak mikor a hadsereg hűségét biztosítva volt, publikálták *Sándor király eljegyzését.*

Erthető az a megdöbbenés, amit a király *Masin* Dragina asszonnyal való eljegyzésének híre a szerb hadseregben *Milán* híveinek körében keletkezett. A *Milán* exkirályhoz hű katonák és főbb államtisztviselők bejelentették *állásukról való lemondásukat.*

A Milánellenes-párt váratlan győzelme mély megdöbbenést keltett, mert ez a fejnélküli uralom könnyen veszedelmebe döntheti az Obrenovic-dinasztiát.

Prága, július 24.

A Politik értesülése szerint *Masinné* Draga asszonnyal, *Sándor király* menyasszonyának elhalt férje *Cseh családból származik* s rokoni még most is élnek Prágában és Csehország egyéb városaiban. Elhunyt férjének az apja *Mihály* fejedelemnek volt az orvosa. Ő maga még Csehországban született, de azután kivándorolt Szerbiába, ahol teljesen szerbőbb lett.

(Milán király szerepe.)

Bécs július 24.

Még bizonytalan, mikor fog *Milán* Belgrádba utazni. Meglehet, hogy már holnap, de az is lehet, hogy csak két hét múlva utazik el. Egy kiváló szerb államférfi a következőket mondotta *Sándor király eljegyzéséről:*

— Az egész világ tudja, hogy *Masinné* a király szeretője, de senki sem sejtette, hogy feleségül akarja venni. Az az elhatározása, hogy *Masinné* asszonyt feleségül fogja venni, csak a legutolsó időből származhatik és lehetséges, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnek *Chotek* Zsófia grófnővel való házassága bírta rá e lépésre.

Azután elmondta a szerb államférfi, hogy Szerbia népe egyáltalában nem kívánta, hogy *Sándor király* valami külföldi hercegasszonyt vegyen nőül s talán meglepődéssel fogadta volna, ha a király egy polgári családból való leányt vesz nőül. *De Masinné Dragát — azt nem!*

Az államférfi aztán azt mondta, hogy *Milán* azonnal Belgrádba utazik, *mihelyt Sándor király Masinnéval való eljegyzését fölbontja.* Az újságíró kérdésére, vajjon ez lehetséges-e, a diplomata azt felelte:

— Minden lehetséges, amit az ember óhajt és remél.

Arra a további kérdésre, vajjon módjában van-e *Sándor királynak*, hogy ünnepi proklamációja után a nélkül, hogy magát kompromittálja, felbontsa eljegyzését, az államférfi azt felelte:

— Sokkal jobban kompromittálja magát, ha feleségül veszi *Masinnét.*

Bécs, július 24.

Milán király még Bécsben marad. Elutazását illetően eddig nem történt intézkedés.

Belgrád, július 24.

A hivatalos lap közli azt az ukázt, amely *Milán király* tábornokot, a tényleges hadsereg főparancsnoki állásáról saját kérelmére felmenti. Az ukáz július 21-éről van keltező és *Atanackovic* volt hadügyminiszter által ellenjegyezve.

Belgrád, július 24.

Milán főhadparancsnokot itteni hívei táviratilag tántoríthatatlan ragaszkodásukról biztosították. Fölkéri, *jöjjon rögtön Belgrádba* s ha már nem sikerül *Sándor királyt* házassági tervéről lebeszélni, *virja rá a trónról való lemondásra s újból ő, Milán vegye át az uralkodást.*

Nagy izgalommal várják ide *Milánt* s attól tartanak, hogy *Sándor király*, ha atyja ellene szegülne akarátának s esetleg fenyegetésekkel akarna reá hatni — elfogatja s az ország elhagyására fogja kényszeríteni.

(Ausztria-Magyarország.)

Bécs, július 24.

Ferenc József király arra a hírré, hogy *Sándor király* jegyet váltott *Masinnéval*, azonnal magához hivatta az *Ischben szabadságon levő Horvácska* ezredes belgrádi osztrák-magyar katonai attasét, akit utasított, hogy azonnal Belgrádba menjen. Az attasé ma reggel Bécsen és Budapesten át a szerb fővárosba utazott.

(Kormányválság.)

Belgrád, július 24.

A kormányválság még egyre tart. *Avakumovic* volt miniszterelnököt ma a királyhoz hívták. Híre jár, hogy a *cár* a királynak szívélyes szerencsekívánátát küldte, a mire a király válaszában köszöntet fejezte ki.

Belgrád, július 24.

A király *Velimirovic* és *Gyája* radikális pártvezéreket a helyzet megbeszélésére végezt a konkba szólította.

Belgrád, július 24.

Mint hírlik, az eljegyzésnek legközelebbi következménye a merénylet-pörben elítélteknek megkegyelmezése lesz.

A kormány lemondása folytán a diplomáciai testülettel csak tegnap közölték hivatalosan az eljegyzés hírért.

A hadsereget *Milán* magatartása meglehetősen feszélyezi, de *Sándor* bizony számíthat szükség esetén, a hadsereg hűségére.

Páris, július 24.

Gyoryevics volt szerb miniszterelnök szombaton este ideérkezett és vasárnap meglátogatta a kiállítás szerb pavilonját.

A kínai vérfürdő.

Budapest, július 24.

Egész sor távirat érkezett Kínából és ment Kínába, valamenyi a követek sorsáról kér vagy vizs értesítést. És semmi bizonyos hír nem érkezett mind ez ideig. A leghiszékenyebb valamenyi közt az amerikai kormány, amelynek nevében *Hay* államtitkár újabb táviratot adott át a kínai követnek *Conger* részére s arról biztosította a követet, hogy ezzel nem akarja mondani, hogy nem bizik *Conger* első táviratának valódiságában. Az amerikai kormány föltétlenül bizik a kínai követek állításainak megbízhatóságában.

A csi-fui német konzulnak a pekingi német követséghez intézett távirati kérdésre még mindig nem érkezett válasz, pedig már régen érkezhetett volna, ha volna valaki, aki válaszoljon.

A követek sértetlensége mellett kardoskodik egy másik távirat is, amelyet nem kisebb ember, mint maga *Tuán* herceg küldött — állítólag. A washingtoni kormány ezt a kábelátviratot ma közzétette, azzal a megjegyzéssel, hogy sanghail konzulától kapta. Így szól a távirat:

Tuán herceg azt táviratozta, hogy a csungli-jámen egyik hivatalnok július 15-ikén látta valamenyi követet. Ezen a napon az összes követek sértetlenek voltak és támadást sem intéztek ellenük.

Az amerikai konzul nem mondja meg, hogy *Tuán* herceg kihez intézte a táviratot. A kormány utal arra, hogy *Tuán herceg távirata eltér az amerikai követ táviratától*, amelyben az van, hogy az ideig a követségeket lödözték. A kormány azt is valószínűnek tartja, hogy a táviratban hibák vannak és pedig hogy *Tuán* helyett helyesen *Tuán* (Santung kormányzója) olvasandó.

Seng kínai távirat- és vasutigazgató is kedvező híreket küldött a londoni kínai követnek. E hírek így szólnak:

Pekingi e hónap 18-iki keletü jelentés szerint a csungli-jámen kiküldte *Venyin* helyettes államtitkár, hogy látogassa meg az idegen követeket. A német követ kivételével mindnyájokat jó egészségben találta. *Yungiu* tábornok most azal a kérésrel fordul a trónhoz, hogy az összes követeket fedezett mellett *Tiencinbe* küldjék, abban a reményben, hogy akkor a katonai haamüveleteket becsünetik. Az itteni kínai követ tegnap két táviratot küldött Pekingbe kormányának. A kínai távirók igazgatója határozottan a mellett van, hogy engedjék meg az idegen követeknek, hogy táviratokat küldjenek.

Tovább folyik a hivatalos kínai mentegőtözés is. *Hay* amerikai államtitkár e hónap 17-iki keletü kínai császari rendeletet tesz közzé, melyet ma *Vutingfang* kínai követ kézbesített neki. A rendelet fölemlíti a *Taku-erődök* esetét és a seregeknek elhamarkodott összehútközését, azután elmondja a kínai kormány a követségek és a hittérítők védelmére tett intézkedéseit és fájdalom meglepetését fejezi ki a japán követség titkárának és a német követnek meggyitkolásán, akiknek erőszakos halála mélyen megindította a kínai kormányt. A rendelet továbbá hangoztatja, hogy az illetékes hatóságok kötelessége a gyilkosokat, amely *gyorean* csak lehet, elfogni és megbüntetni. Továbbá meghagyja a rendelet a pekingi kormányzóknak és csillai alkirálynak, hogy pontosan vizsgálják meg az összes külföldiek kártérítési követelést, melyek az idegenek meggyitkolása vagy vagyonuk elvesztése következtében a *Tiencin* ellen intézett támadás óta keletkeztek, azok kivételével, melyek közvetlenül a *Tiencin* ellen való támadásokból származtak.

Csupa kerülgetés, csupa ígélet. És mindig semmi bizonyosság arról, hogy mi van a Pekingbe szorult európaiakkal.

(A követek sorsa.)

Páris, július 24.

A külügyminiszter a csifui francia konzulnak július 21-én este 7 óra 50 perckor feladott és július 23-án este 8 óra 40 perckor Párisba érkezett táviratát teszi közzé, amely így szól:

A kormányzó közölte velem, hogy Pekingből hozzáérkezett biztos jelentések szerint az

idegen követek sértetlenek. A kormány minden szükséges intézkedést megtesz megszabadításukra és oltalmukra.

London, július 24.

Brodrick parlamenti államtitkár közli, hogy *Warren* sanghaji angol főkonzul táviratilag kérdést tett a santungi kormányzónál, hogyan van az, hogy 6 két nap alatt kapott hírt Pekingből, míg az angol kormányhoz nem érkezett hír az angol követről. A kormányzó válasza a következőleg hangzott:

— Az amerikai követ közlését a csungli-jámen egy futárral küldte el, aki naponként vagy 20 angol mérföldnyi utat tesz. Biztosítom önt, hogy táviró-összeköttetés Pekinggel nincs. Nem tudom megmagyarázni, hogy *Macdonald* angol követ miért nem adott hírt, de kérem önt, hogy ne nyugtalanodjék a követek miatt, mert ezek épp úgy, mint a többi idegenek, életben vannak és sértetlenek. Erről már több megbízható hírt kaptam.

Brodrick hozzátette, hogy minután egy órápánál több telt el, amióta az angol kormány utoljára hírt kapott a pekingi angol követről, míg a csungli-jámen futárok útján érintkezik a különböző kínai hatóságokkal, ennél fogva az angol kormány nem adhat hitelt a kínai császár közléseinek vagy dekrétumainak, amíg ezeket az angol követ vagy más angol hivatalnok aláírásával ellátott levelek vagy az angol kormány titkos jöveivel írt titkos távirat meg nem erősíti.

London, július 24.

A *Daily Mail* egy sanghaji távirata ellentétben a most érkezett kedvező hírekkel, azt mondja, hogy egy bennszülött sanghaji tisztviselőnek tudomása van arról, hogy a hittérítő Pekingbe küldőnek küldtek, akit azonban elfogtak és felkoncoltak. Július 4-ikén már csak négyszáz idegen volt Pekingben nagyon kimerülve. Midőn egész éjjel bombázták az angol követséget, mindenki tudta, hogy a követségen levőket le fogják gyilkolni. E tényt azonban a hivatalos táviratok tagadják.

Brüsszel, július 24.

Lingve-Jang itteni kínai követ megerősíti, hogy a pekingi követek utban vannak *Tiencin* felé. Jöden kisasszony, a pekingi belga követ testvérének kérdésére a brüsszeli kínai követ becsületiszavára mondotta, hogy a pekingi követek életben vannak.

London, július 24.

Az itteni kínai követ egy hírlapíróknak ma azt mondotta, hogy a kormány felszólítása következtében érintkezésbe akart lépni *Macdonald* pekingi követtel, de eddig nem kapott választ. Ezt csak úgy tudja magának megmagyarázni, hogy a pekingi császári kormány minden erejét lekötöti a forradalom leverése s így még nem adható mód az idegen követeknek, hogy kormányokkal közvetlenül érintkezhessenek. Kétséget nem szenved — mondotta a londoni kínai követ — hogy a pekingi követek élnek, jóllehet még mindig veszedelemben vannak. Nem helyes eljárás, hogy az európai hatalmak folyvást szaporítják csapataikat *Khinába*; nem lehetetlen, hogy a kínai nép ezen felbőszül és bosszút az európaiakon fogja küldeni, akik könnyen életükkel fogják lakolni a csapatszállásokért. A hatalmak csak neheztlik a kínai császári kormány feladatát a csapatok küldésével.

A kínai követség házára ma a császár születésnapja alkalmából kitzették a kínai lobogót.

(A forradalom színhelyéről.)

New York, július 24.

Washingtoni távirat szerint a szövetséges csapatok e hónap 30-ikán megkezdik az előnyomulást Peking felé.

Pétórvár, július 24.

Magántáviratok szerint a londoni kínai követ július 18-án Pekingből azt a hírt kapta, hogy a kínai kormány Pekingben győzelmet aratott a bozereken és reméli, hogy a diplomáciai viszonyt nemsokára helyreállítja.

Pétórvár, július 24.

A *Novoje Vremja* jelenti Csifuból: A *Tiencin*-nel való táviró-összeköttetés megszakadt, a vasutat szétrombolták. Az *Amur-társaság* gőzösei hivatalos jelentés szerint beszüntették az utasok és magánjavak szállítását. *Nikolszkojéból* jelentik, hogy a manduriai vasut *Chantaches* állomását a kínaiak elpusztították. Legújabb jelentések szerint *Charbin*-ben nagy kínai haderő van összpontosítva.

(Felelet a kínai császárnak.)

Berlin, július 24.

Mint a *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* jelenti, az itteni kínai követség e hó 21-én a külügyi hivatalban a következő szóbeli jegyzéket nyújtotta át:

A császári kínai követségnek van szerencséje a császári német külügyi hivatalnak szives tudomására hozni az államtanács következő táviratát. Ezt *Ymancsikhai* santungi kormányzó adta át *Sheng taotjának* a követséghez való továbbítás végett és így hangzik:

„A *Tacsing-dinasztia* császára üdvözlélt küldi a német császár ő felségének! *Khina* és *Németország* soka békében éltek és egyik részről sem volt bizalmatlanság. Ujabbán a kínai lakosság és az itteni keresztények közt a gyűlölet kitörései nyilvánultak, miközben a felkelők váratlanul meggyilkolták *Ketteler* német követet, ami nekünk alkalmat nyújt a legmélyebb sajnálkozás kifejezésére. A vizsgálat a gyilkosok elfogása és megbüntetése végett folyamatban volt, midőn az összes idegen államokban felmerült az a gyanu, hogy a császári kínai kormány a lakossággal szemben a keresztények üldözésénél előző magatartást tanúsít. Erre következett először a takti erőd bevétele, az ellenségeskedések megkezdődtek és a szerencsétlenség mind bonyodalmasabbá vált.

Az a helyzet, amelyben *Khina* ez idő szerint van, nehezen volt rendezhető, különösen mivel a kínai kormány nem az a szándéka, hogy a fennálló jó viszonyokban valaha változások álljanak be, mert hiszen csak időszerteleg fennálló állapotról van szó, amely a kormányt sajnálatra kényszerhelyzetbe hozta.

A kínai kormány elleni általános harag eloszlására és a helyzet felderítésére csak az az egy mód marad fenn, hogy *Németország* segítségéhez folyamodjunk. Ezért e levélben megnyitjuk szívünket felséged előtt abban a reményben, hogy ezáltal barátságos viszonyunk lennmaradása biztosítottik és hogy felséged inditattva lesz e cél elérésére valamely tervet kismerni és a vezetést átvenni, hogy az előbbi állapotok ismét helyreálltassanak. Kérünk kedvező határozatot, amiért is halank felséged iránt mindig émi fog.

Kelt uralkodásunk 26. évének 6. havában és 23. napján, 1900. július 19-iken.

Kiang-Su.”

Erre e hó 24-ikén a következő kábeljegyzék adatott át a kínai követségnek:

Gróf Bülow államminiszter a külügyi hivatal államtitkárja megkapta a kínai követségnek e hó 21-ikéről keletkezett kábeljegyzékét, amely a kínai császár ő felségének a császár és király ő felségéhez intézett távirati közleményét tartalmazta. *Gróf Bülow* nem látja magát abban a helyzetben, hogy ezt a táviratot a császár és király ő felsége elé terjessze, amíg a Pekingben bezárt idegen követségek és az ottani idegenek helyzete nincs felderítve, a kínai kormány a császári követ bűnös meggyilkolásáért elégtételt nem ad és a népjognak és civilizációnak megfelelő jövőbeli magatartásáért kellő garanciát nem nyújt.

(Ütközet közből.)

New York, július 24.

A *New York Journal* jelenti *Sanghaiból*, hogy *Port-Arthurból* 3000 orosz katona érkezett *Niucsangba*. További előnyomulásuk útját 10.000 jól felfegyverzett kínai zárja el. Az ütközet közből áll. A kínaiak defenzív magatartást követnek, de el vannak határozva, hogy az oroszok további előnyomulását megakadályozzák.

(A hatalmak.)

London, július 24.

A *Times* egy pétórvári távirata jelenti, hogy *Kuropatkin* hadügyminiszter fogják kinevezni az orosz csapatok főparancsnokává, mely esetben valószínűleg az összes nemzetközi csapatok főparancsnokságával megbízzák.

A *Morning Post*nak jelenti *Washingtonból*, hogy az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy akár a többi hatalmak közreműködésével,

akár a nélkül, e hónap 30-án 7000 emberből álló felszabazító csapatot küld *Khinába*, *Chaffler* tábornok parancsnoksága alatt.

Hongkong, július 24.

Két indiai szállítóhajó ma tovább ment *Takuba*, míg más három ideérkezett és csapatokat szállított partra *Kaulung* részére. A *Vilma* királynő holland cirkáló és a *Piet-Hein* parti pánccios hajó ideérkezett. A cirkáló *Bataviából* jön.

Berlin, július 24.

A *Kreuzzeitung* az illetékes hatóságoknak azt ajánlja, hogy az Európában, Amerikában és Japánban tartózkodó kínaiakat tartóztatassa le és tuszkolva őriztesse, továbbá, hogy az ezekben a világrészekben levő kínai hadianyagot koboza el.

Berlin, július 24.

Ezen a héten kezdődik a kínai csapatszállítás. Brémából július 27-ikén 4000, 30-ikán 1200, 31-ikén 1000, augusztus 2-ikén 2800 és 4-ikén 3000 ember indul el.

Géna, július 24.

A német tisztek tiszteletére rendezett fogadáson ott voltak a hatóságok, az olasz tisztek, *Mumm-Schwarzenstein*, az új kínai követ és a német kolónia tagjai. A német konzul, a prefektus, a polgármester és *Falkenhayn* vezérőrnagy a kölcsönös barátság biztosítását hangsúlyozták, kifejezték jókívánataikat a szövetséges európaiak győzelméért és hirdolták az olasz királynak és a német császárnak, mire a zenekar nagy tetszés közt az olasz és a német himnuszot játszotta.

A német nagykövet a német kormány köszönetét fejezte ki a *consultának*, a német csapatoknak a felső-olaszországi városokban való ünnepi fogadásért.

Géna, július 24.

A *Freussen* nevű gőzös, fedélzetén a német csapatokkal, ma délelőtt 11 órakor innen elindult. Az egybegyűlt óriási néptömeg ovációkban részesítette a csapatot. A zenekar a német és az olasz himnuszokat játszotta. A hajó elindulása előtt az itteni hatóságok fejei a hajóra mentek és a legszívélyesebb üdvözléseket és szerencsekívánatokat váltották a német tisztekkel.

Berlin, július 24.

Nagy az aggodalom a miatt, hogy a *Wittekind* és a *Frankfurt* gőzösről, amelyek nyolc nap előtt indultak el *Szuezből*, eddigelő nem jött hír. A két tengeri zászlóalj szállító két gőzsenek még a múlt hét végén kellett *Adenbe* érkeznie, de sehonnan semmi jelentés nem érkezett.

Brüsszel, július 24.

A kormány elhatározta, hogy részt vesz a kínai hadjárásban s az expedíciós hadtest már a legközelebbi napokban elindul.

Brüsszel, július 24.

Brüsszel, Antwerpen, Lüttich és *Genf* polgármesterei elhatározták, hogy felhívást tesznek közzé egy önkéntes csapatnak *Khinába* küldése érdekében. Az illető polgármesterek ebben az ügyben gyűlést fognak tartani.

Brüsszel, július 24.

A király kezdeményezésére történt, hogy kétezer löny sereg megy *Khinába*. A király a minisztertanácsban azzal érvelt, hogy *Belgium* üres kézzel fog távozni *Khinából*, ha nem küld csapatokat.

Póla, július 24.

A *Kaiserin Elisabeth* és *Aspern* torpedóhajók ma délután *gróf Montecuccoli* parancsnoksága alatt elindultak *Khinába*. A *Kaiserin Elisabeth* már egyszer meglátogatta a kínai kikötőket, amikor *Ferenc Ferdinánd* királyi herceg tette rajta nagy tengeri utazását. Az *Aspern* most teszi első nagyobb tengeri útját.

Bécs, július 24.

A *N. W. T.* közli, hogy *Ausztria* *Khinába* és *Japánba* évenként majdnem tíz milliónyi árut exportált. A zavarok következtében az osztrák kereskedelem elvesztette a kínai piacot.

Washington, július 24.

Mac Kinley elnök a kínai kormány kérelmére adott válaszában értesítette az idevaló kínai követet, hogy kész közbenjárását följelenteni. A válasz valóban veszi azokat az állításokat, amelyek szerint Pekingben a követek biztonságban vannak.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 pernyire *Payerbach*tól. *Belohaus*. Teljes: *Dr. K. Hof*. Gyönyörű, napos, szőlőtől övött fekvésben, 600 m. mag. a tenger szintje fölött. Teljes gyógygyógy. — Intézet gyógytorna számára. — Összes ártó-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — *Edlachi* városkai telefon 2. sz. Prospektussal és árjegyzékkel szívesen. —

HIREK.

Budapest, július 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Július 15-én új előfőzé és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt fűrdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáldjon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak felhasználásától akkor se visszaradni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhaját lenni kedves közönségével.

— Személyi hírek. Báró Fejérváry honvédelmi miniszter ma fűrdőzés végett Gasteinba utazott. — Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter holnap családjával együtt Balatonfűzfőre utazik, ahol augusztus 18-ig marad, aztán visszatér a fővárosba. — Gondai Béla és Hosszú Alajos miniszteri osztálytanácsosok a kereskedelmi minisztérium képviselőiben a nemzetközi hajózási kongresszusra ma Párisba utaztak. — Dr. Csáth Lajos, mint a magyar kormány képviselője, a nemzetközi közegészségügyi és statisztikai kongresszusra Párisba utazott.

— József főherceg szemleutja. József főherceg — mint nekünk jelentik — Nagy-Szebenbe érkezett. Fogadására a pályaudvaron megjelent Palkovits altábornagy, honvéd-kerületi parancsnok. Csányi vezérőrnagy, honvéd-dandár parancsnok, Thaulmann főispán, Metianu metropolita, a helyettes polgármester városi küldöttséggel, a megyei főjegyző a megye küldöttségével, a városi kapitány és nagy közönség, mely a főherceget lelkesülten üdvözölte. Az utcák, amelyeken át a főherceg a városba bevonult, ki voltak világítva. A középületek és sok magánépület virág- és lobogó-diszt öltött. A főherceget szállásán Probst tábornagyhagy hadtestparancsnok várta. Ma délelőtt a főherceg megszemlélte az ott összpontosított 23. honvéd-gyalogezredet. Délben 31 terítékes ebédet adott, amelyre meghívta a város több előkelő polgárát. József főherceg szerdán délután Brassóba érkezik, hogy a 24. honvédgyalozereg felett szemlért tartson. A főherceg péntekig marad Brassóban és innen átmegy Szinajába, hogy a jelenleg ott nyaraló Károly román királyt meglátogassa.

— Kiténtetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Pász Vilmos kuriai bírói címmel és jelleggel főúrbahózt fénertemplomi törvényszéki elnöknek, a bírói pályán szerzett érdemei elismeréséül, a Lipót-vend lovagkeresztjét adományozta.

— A perza sah utazása. Pétervárról táviratozzák, hogy a perza sah, aki több napig vendége volt az orosz cárnak, tegnap a varsói vasúton Franciaországba utazott. A Nikolaj-pályaudvaron elbucuzott tőle a cári pár és a császári ház többi tagja.

— Új nemesek. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Schmidt János várakozási illetékek szabadságot érzedesnek és törvényes utódnak a magyar nemességet, a nagy-átádi előnével és Kajjanics Milutin őrnagy és törvényes utódnak a magyar nemességet adományozta.

— A német császár automobilon. A magdeburgi nagy hadgyakorlatokon — mint Berlinből jelentik — a német császár automobilon vesz részt. A császárnak egy gyár három automobil ajánlotta föl és a császár mind a három automobil elfogadta.

— Légújós főherceg. Szalvator Lipót főherceg, zágrábi hadtestparancsnok és felesége, Blanka főhercegnő jelenleg Párisban tartózkodnak, ahol Charbounet grófnak a vendégei. A főherceg — mint Parisból jelentik — tegnap részt vett a vincennesi léghajós versenyben, amelyet a párisi léghajósok klubja rendezett. Sógórával, Don Jame herceggel, Don Carlos fiával együtt szállt fel.

— Alapítvány a voltai csata emlékére. Nagyváradról táviratozza tudósítónk, hogy gróf Breda Vilmos, az ott állomásozó Vilmos huszárok egyik kapitánya négyezer koronás alapítványt tett, amelynek kamatait a voltai győzelem évforduló napján az ezred legjobb huszárai kapják. Az alapítvány tisztelőre az ezred tisztikara fényes lakomát rendezett.

— Aki husz évig haldokolt. Ezelőtt husz évvel két férfi amerikai párbajt vívott egy leány miatt, akit mindketten szerettek. Oda szólt a megállapodás, hogy az, aki a fekete golyót huzza, husz év múlva kioltani tartozik életét. Senki se tudott akkor a tragikus küzdelemről, sem ennek eredményéről. Ismeretlen maradt a leány neve és a két ellenfél is. Az pedig, aki a fekete golyót huzta, azóta folyton haldokolt és most, hogy elképzelhetetlenül gyötrelmes élete kialakult, nyitott sírja mellett pattant ki a titok. Már mi is megirtuk, hogy Csuthy Károly, kisbéri ügyvéd és a gesztosi takarékpénztár igazgatója, e hónap 14-én agyonlétte magát. A hir megrendítette az egész környék lakosságát, mert ámbár Csuthyt az utóbbi időben gyakran gyötörték halálsejtelmek, senki se gondolhatta el, hogy mi vitte a nagy népszerűségnek örvendő férfit a végzetes lépésre. Csakis a temetésen hullott le a lepel az öngyilkosság igaz okáról, amikor Antal Lajos, ásdéri református lelkész elmondta, hogy miért vált meg barátja az élettől, aki őt mindenbe beavatta. A grázsoló közönség mélyen megrendülve hallgatta, amikor a lelkész ekként szólt:

— Ma már nem titok, mert megengedte a halál révén álló, hogy ha szemei lezáródtak, mindenek tudhasára és érezhesse a rejtélyt, és engedjék meg szomorú közönség, hogy most csak röviden, de némely szavait ismételhessem a megboldogultnak. Hallgassátok, mintha ő mondaná:

Az első kisintő ez esztendő letelt, kezdődött az új, a rettenetes tíz esztendő. Nem volt egy pere nyugtom, a sötét árny ott lebegett szüntelen felettem, mindig félttem intő szavától, rettegetem az éjszakától, nem voltam képes soha aludni, rettegetem a felkeléstől, mert nem tudtam, mit hoz reám a nap. — Meg volt benuva munkálkodásom, nem volt szabad akaratom, korlátozva voltam cselekedeteimben, de szerettem családomat, nem akartam meghalni, élni óhajtottam, reménykedtem, bízottam a jó Istenben; de mikorra eljött a szabadság napja a husz esztendő folytonos rettegésben megtört testem és lelkem, a koporsó szélére, jutottam, ha bűnösnek találók, vessetek rám követ!

Szegény Csuthy Károly, aki husz évig haldokolt, most már megszabadult rettenetes gyötrelmeitől. Es az élők áhitattal néznek vissza a kálváriára, ahol egy emberöltőn át vitte keresztjét a vég felé.

— Főhercegek vadászata. Kisjenőről táviratozzák, hogy József Agost főherceg több napig tartó vadászatra odaérkezett. Fülöp orleansi herceget is oda várják.

— Ima a francia iskolákban. A francia állami iskolák nagy részében szokásban van, hogy az előadás kezdetén és végén a tanító rövid imát mond el a gyermekkel. A közoktatásügyi miniszter most rendeletet adott ki, melyben ajánlja a tanfelügyelőknek, hogy lépjenek fel a szokásos imádkozás ellen és szorítsák rá a tanárokat és tanulókat vallásos dolgokban való kötelességüknek szigorubb betartására. A republikánus lapok helyesítőül szólnak a közoktatásügyi miniszter új intézkedéséről, míg a nacionalista és antisemita újságok a leghevisebb hangon irnak róla.

— Népgyűlés állandó színházért. Szeged város lelkes fiataisága vasárnap népgyűlést fog tartani a szegedi színház állandósítása ügyében. A népgyűlés elnökéül Polczner Jenőt, Szeged város második kerületének képviselőjét kérték fel, jegyző pedig Dr. Becsey Károly lesz. Bejelentett szónokok: dr. Balassa Armin és dr. Koszó István. A szegediek nagy érdeklődéssel várják a népgyűlést.

— Virágnysíven. A Bécs melletti Badenben történt tegnap este az alábbi eset. Egy bürzelátogató két csinos, ifjú hölgygel helyet foglalt egyik előkelő vendéglő terraszán. Ugyanott már régebben ült több társával egy ifjú arisztokrata, aki a badeni kerületi kapitányság tisztviselője. Alig ültek le az újonnan érkezett vendégek, az ifjú arisztokrata egyenesen az egyik hölgy felé tartott és egy virágot nyújtott át neki. A bürziáner eredeti módon akart a gavalléron bosszút állani. A pinóer éppen arra tartott egy táj palocsintával, amelyekből kikapott egyet és átnyújtotta a gavallérnak. A közönség hangulata, amely mindedig a gavallér javára billent, hirtelen megváltozott. Hangos habotával fogadták a bürziáner pompás ötletét. Virágrét palocsintát! A gavallér összeszorította a fogait és különféle válogatott oimzésekkel illette a bürziánert, aki persze nem maradt adós. Közben a két fiatal hölgy eltűnt. A gavallér barátai pedig odasereglettek és a bürziánert egyesült erővel eltávolították a terraszról. A közönség két pártra szakadt. Voltak — bár kevesen — akik a bürziáner pártjára állottak s végül hatalmas viaskodás támadt a két tábor között, amely kölcsönös sebesülésekkel végződött. Mindez pedig egy virágrét, meg egy palocsintáért. No meg egy hölgyért is.

— Az „amerikai főiskola” oklevelei. A boroszlói bíróság nemrég ötven mártka pénzbüntetésre ítélte négy amerikai fogteknikus, mert bitorolták a doktori címet. Bemutatták ugyan Amerikában szerzett diplomájukat, de a bíróság ezt nem fogadta el, mert egy ugynevezett „amerikai főiskola” állította ki. Erről a főiskoláról érdekes jelentést írt a csikágói német főkonzul. Az igazi főiskolák mellett ugyanis Amerikában sok csalásra alapított iskola is van; ezeknek a megalapítója egy Boroszlóából származó Albert Oszkár nevű fogteknikus. Albert hosszú ideig árulta a fogorvosi diplomákat, az amerikai hatóság végre is mint csalót vád alá akarta helyezni, de Albert Kanadába szökött és ott folytatta üzleleit. A hatóság azonban ott is üldözte s akkor visszatért Németországba. Albert iskolájának mintájára keletkezett nemrég Amerikában a még most is fűnálló Academy of Illinois, amely elárastja fogorvosi és fogteknikus hamis diplomákkal Németországot. Ezt az akadémiát egy cukorgyáros, egy lötkrement kereskedő és egy volt rendőr alapította. Mind a három mint család ismertes már Amerikában. Szabott árért, kétszáz dollárt adták a fogorvosi diplomát.

— Rituális vasut. Párját ritkító vállalkozásba fog nemskóra a török kormány, melynek kivitelezésére áldozatokba fog kerülni. Nem kevesebbéről van szó, mint egy vasuti vonal kiépítéséről, mely tisztán a mohamedán zarándokok céljára fog szolgálni. A vasut tervei már teljesen elkészültek, úgy hogy nemskóra hozzálatnak az építéshez. A vasut Szíriát fogja összekötni Hedzsasz, Mekka és Medina városokkal. Damaszkusból indul ki és a Sinai félszigeten áthaladva, egyelőre Dzseddaig építik ki, onnan pedig Jambaig fogják meghosszabbítani. A vasutépítés költségei tíz millió török lvrára, vagyis körülbelül 220 millió koronára rugnak. Minthogy kizárólag vallási célokat szolgáló vasutról van szó, az összes munkákat tisztán mohamedánok fogják végezni, sőt a tervek is török mérnökök és hivatalnokok készítettek. Egyedül a forgalom lebonyolítására szükséges 36 lokomotívval tesznek kivételt, mert erre Törökországban nincs gyár és így azokat Németországban rendelik meg. A sineket a török admirális telepén készítik, ahol hetenként ötezer méter hosszúságú sint képesek elkészíteni. A vasutnak 35 állomása lesz és 18 napig fog tartani rajta az utazás, mert a vonatok éjjel nem fognak közlekedni, azonkívül a nappali ártalosságok elvégzésére napközben is többször és hosszabb időre fognak megállani. A török kormány csak attól fél, hogy azok a hatalmas és erőszakos arab törzsek, amelyek Damaszkusz és Mekka közt bonyolítják le a forgalmat és amelyek a vasut által elesnek a jövedelemtől, sok akadályt fognak a vasutépítés elé gördíteni. Bizonyos, hogy a vasut miatt sok mohamedán fogja vétet ontani.

— A szünidei gyermektelepekről. Szabó József, a Budapesti Szünidei Gyermektelep Egyesület titkára az egyesület valamennyi telepét meglátogatta és meggyőződött arról, hogy az összes gyermekek jó ellátásban és szabályszerűen előrt bánásmódban részesülnek. Az első csoportbeli gyermekek a következő sorrendben térnek vissza Budapestre:

50 fu 10 lány Lelléről július 29-én délután 4 óra 42 perkor a déli vasuton, 84 fu Zebegényből július 29-én este 6 óra 5 perkor a nyugati pályaudvaron, 62 lány Trencsénből július 29-én este 9 óra 28 perkor a nyugati pályaudvarra, 12 fu Lipikből július 29-én este 8 óra 35 perkor a keleti pályaudvarra, 84 fu Hegybányáról 30-án este 9 óra 20 perkor a keleti pályaudvarra, 52 fu Eresből július 29-én hajón érkezik a Petőfi-állomásra.

A szünidő ez uton is kéretnék az illető állomásra való megjelenésre, hogy ott gyermekeiket átvigyék.

— Sakkverseny. Münchenből táviratozza tudósítónk, hogy a nemzetközi sakkverseny mai mérkőzése a következő eredményekkel végződtek: Burn nyert Gottschall ellen, Cohn Billecard ellen, Popiel Jakob ellen. A Berger-Janowsky, a Marco-Pillsbury, a Schowalter-Schlechter játszanak reusivel végződtek. A Maróczy-Bardeleben és a Halprin-Wolf játszmákat nem fejezték még be. Holnap a következő párok játszanak: Billecard-Popiel, Schlechter-Cohn, Bardeleben-Schowalter, Burn-Maróczy, Pillsbury-Gottschall, Janowsky-Marco, Harpin-Berger és Wolf-Jacob.

— A Mátyás-templom feljárója. A budvári koronázó Mátyás-templom új feljárója annyira elkészült, hogy a közönség már nagyban használja, jóllehet hivatalosan nem adták át a közforgalomnak. A feljáró ketős kölépésű, mely az Aibreut-utól vezet a templomhoz. Különböz, mint a templom alépitménye, ezzel teljes összhangzásban van s igen szép, stilszerű műalkotás. A feljárót Szent István napjára adják át veglek a közhasználatnak, addig még egyre dolgoznak a díszítémenyeken. A feljárót kiegészítő oszlopcsarnok fölépítését a jövő évben kezdik meg.

— Egy huszáronkéntes balesete. Szemperől jelentik, hogy gróf Wenckheim önkéntes huszárkapitány több tisztel kilogavolt s e közben súlyos baleset érte. Leesett lováról s neki zuhant egy utszeli fának. Esméletlenül terült el a földön és sérülése halálos.

— **Hát muszáj felmondani?** Félhivatalos jelentés viszi az államvasuti alkalmazottak közé a következő fontos hírt:

A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a nyugdíjra vagy más egyéb ellátásra igényvel nem bír, végleges minőségű m. kir. államvasuti alkalmazottak az esetre, ha nekik a szolgálatot 60-ik életévük meghaladása miatt felmondanak, egy évi fizetés végkielégítésül adassék, ha hivatalnokok és félévi fizetés, ha szolgák.

Ez a miniszteri rendelkezés nagy nyomorúságba világít. Kegyelmet kell gyakorolni hivatalnokokkal szemben, akik hatvan esztendőskorukig végeztek azt a fontos és nehéz szolgálatot, melyet tőlük a vasut megkövetel. Kegyelmet kell gyakorolni, mert a jogaikról nincsen gondoskodás. Ha most a miniszter humanusan törődik velük és elrendeli, hogy egy évi vagy félévi fizetésüket kapják meg végkielégítésül, mikor nekik hatvan esztendőjük miatt felmondanak: — ez is valami. De mégis csak az volna legjobb, ha nem mondanának fel nekik. Legalább amennyire a vasuti biztonság érdekei megengedik. Hiszen csak nem muszáj felmondani...

— **Fejleszték egy rémregényből.** Madridból jelentik a következő inkább érdekes, mint valószínű, de eléggé rémes históriát.

I.

Belanos faluban a minap egy fiatal földesgazda öt éves kis leányát megbizta, hogy vigyázzon a tehenekre és hajtsa el őket, ha a tilosba mennek. A kis leány azonban elaludt, a tehének átmentek a szomszéd legelőjére. A parasztság szörnyű haragjában bottal kezdte verni a földön fekvő kis leányt, aki egy pillanatra kinyitotta a szemét, de aztán csakhamar becsukta örkjére. Apja útseitől koponyarepedést kapott és meghalt.

II.

Eszeveszetten rohant haza a gazda, mikor látta, hogy meghalt a kis leány. Rémitő cselekedetét elmondta a feleségének, aki néhány nappal ezelőtt kelt föl a gyermekágyból. Az asszony v. gasztalgatta, de a gazda eszélt annyira megzavarta a bűn, hogy elrohant és beleöltötte magát a folyóba.

III.

A szegény asszony nyugtalan volt és a férje után ment. Éppen akkor ért a folyóhoz, amikor a víz férje holttestét feldobta.

IV.

Halálos veríték gyöngyözött a szegény asszony arcán, valahogy azonban mégis csak hazavánszorgott. Otthon aztán újabb csapás várta. Az udvarból bementek a szobába a disznók és fölfalták a kis osecsomóját, aki a bölcseben aludt.

V.

A sorscsapásoktól lesújtott asszony holtan rogyott össze.

VI.

Mire a szomszédok a borzalmas eset színhelyére értek, a disznók már az asszony holttestét is fölfalták.

— **Halálozás.** Dr. *Linksz* Ignácné született *Rosenfeld* Riza e hó 23-án Galgócson meghalt. Az elhunytban *Rosenfeld* József galgóczi főrabbi leányát gyászolja.

Balkányi Bernát bírósági tisztviselő e hó 21-én 58 éves korában Orsován meghalt.

Brünnen ma elhunyt *Tucsek* József morva tartománygyűlési képviselő és a tartományi bizottság tagja 54 éves korában.

— **Az indiai éhínség.** Az indiai éhínség még egyre szedi az áldozatait, most már csak a jobb terméstől várják a katasztrófa megszűnését. Londonban nagy örömet okozott *Curzon* lord indiai alkirály egy távirata, melyben azt adta hírül a kormánynak, hogy az elmúlt héten az indiai középső tartományokban, továbbá *Borabán* és *Hydeabadban* országos nagy esőzés volt s így egyelőre elég nagy a nedvesség. *Bombayban*, *Dekán* és *Kandes* körületekben is meglehetősen sok eső esett s *Punjabból* szintén esőről és hűvösebb időről érkezik hír. Bár a kilátás a termésre ezáltal némileg javult, mint az alkirály jelenti, a kormány segítségére most még mindig nagy szükség van, sőt az éhezők száma az elmúlt héten még az eddiginél is nagyobb volt. *Bombayban* még mindig erősen pusztít a kolera, míg a középső tartományokban alább hagyott a betegség. *Bombayban* s környékén július 7-ig 9928 ember betegedett meg a koleraiban s ezek közül 6474-en meghaltak. A benszüllött államokban 9526 koleras eset fordult elő, melyek 5892 esetben halállal végződtek.

— **Házasság** *Halmi* Miksa szolnoki divat- és kézműves-kereskedő e hó 22-ikén eljegyezte *Forsner* Ferenc ösödi gabonakereskedő leányát, Gizellát.

— **Vegyészek kongresszusa.** Párisból táviratozták: Az alkalmazott vegytan ügyében egybegyűlt kongresszust tegnap délután *Moissan* és *Berthelot* szép beszédekkel nyitották meg. A kongresszus tiszteletbeli elnöké *Berthelot*-t, elnöké *Moissant* és Magyarország részéről *Liebermann* Leót alelnökké választotta.

— **Tíz egy templomban.** Nagy veszedelemben forgott ma dében a baptistáknak a *Wesselenyi* és *Hársfa*-utcák sarkán emelkedő temploma. Fél 12 órakor ugyanis a *Hársfa*-utóban járókelők észrevették, hogy a palás egyik ablakából füstfelhő gomolyodik elő. Gyorsan föllélmázták a házbelieket, míg mások a tűzoltókért telefontáltak. A VI-ik kerületi tűzörség csakhamar megjelent a tűznél, ekkorra azonban a házbeliek már elfojtották a veszedelmet.

— **Megkínzott kivándorlók.** *Nagyváradról* jelentik tudósítónk, hogy ma különvonaton 650 romániai zsidó-kivándorló érkezett oda, leirhatatlan nyomorban. A népközlöny hölgyei s a hitközség vezetősége a vasuti állomáson fényesen megvendégelték és pénzzel is ellátták a szegény embereket, akik sirva panasztolták el, hogy a hatóságok részéről mennyi üldöztetésnek vannak kitéve. Predeálnál tízeneggy napig kellett vesztegelniük s ez alatt az idő alatt a szabadban hűtökben meghalt a sok nélkülözés folytán. A kivándorlók este folytatták útjukat új hazájuk felé.

— **Fülöpít.** A bányaművek üzemében kiváló fontosság illeti meg a repesztésre szolgáló anyagot. A robbantás veszélye nagy mértékben kivánja meg a védő intézkedéseket. Mindez felesleges, ha a legújabb repesztő anyagot, a *Fülöpít*-et használják. Ez az anyag, amelynek gyára *Erzsébetfalván* van, teljesen veszélytelen és hatás tekintetében meghaladja az eddig konstruált minden ilyféle anyagot. A *Fülöpít*-e kiváló tulajdonságait a hatóságok és kitűnő szakértők bizonyítványának hosszú sora igazolja. A névsorból csak *Hausmann* Sándort, *Halmos* János polgármestert, *Holzspach* Nándort, dr. *Liebermann*-t a vegykerületi állomás igazgatóját, *Táborcsky* Ottó igazgatót említhetjük. Természetes, hogy a *Fülöpít* már is nagy elterjedésnek örvend, amely egyre fokozódik, mert a szakértők és bányatulajdonosok megérdemelten méltányolják a *Fülöpít* kiváló előnyeit, amelyek a próbarepesztés alkalmával fényesen bebizonyultak. A próbarepesztésnél a belügyminisztériumot *László* László osztálytanácsos, a kereskedelemügyi minisztériumot *Menckner* Árpád iparügyi felügyelő, a pénzügyminisztériumot *Wiesner* bányamérnök, Budapest főváros: *Leutzel* építési igazgató és *Madán* főmérnök, az államvasutakat *Bernárd* főfelügyelő, a főkapitányságot *Hollosváry* kapitány és az Országos Iparegyesületet *Gelléri* Mór királyi tanácsos képviselte.

— **Gyilkos és öngyilkos festőművész.** *Zürich*-ből táviratozza tudósítónk, hogy *Oberweilban* ma reggel *Kraft* Károly, a hírneves oltárfestő meggyilkolta feleségét, aztán öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen asszony aludt, amikor férje agyonlőtte. Öt gyermek maradt árván utánuk. A távirat szerint *Kraft* Károlyt a nagy nyomorúság vitte kétségbeesett elhatározására.

— **Lesuhant a vonatról.** *Ugrhy* Mihály államvasuti mérnökkel nagy szerencsétlenség történt e hó 18-án éjjel, a mikor Budapestről a *Tátrába* utazott, hogy beteg feleségét meglátogassa. Ő maga is beteg volt s utközben olyan rosszul érezte magát, hogy Kassán ki akart szállni. Mégis megmondta magát és tovább utazott, de a kalauztól külön szakaszt kért. Egyszermind megkérte, hogy Igión keltsse fel. Mikor a kalauz Igión bement a szakaszába, üresen találta, bár a mérnök podgyasza ott volt. Jelentést tett a főlogról az állomáson s táviratoztak az elhagyott állomásokra. *Brommer* Ede margitfalvi állomásfőnök erre kutatást tartott a vonalon s *Margitfalva* és *Kisladna* között a töltés mellett ráakadtak a mérnökre, aki eszméletlenül, összeroncolt testtel feküdt a töltés mellett. *Fején nagy seb tárog és lába több helyen eltört.* *Krompachra* szállították, ahol két orvos kezelte. Valószínűleg életben marad. Még nem tudják, hogyan történt a szerencsétlenség, mert a sebesültet nem lehetett kihalgatni.

— **Új udvari szállító.** *Erdélyi* Frigyes herculesfürdői gyógyterem-bérlő, az ott időző szászországi *Coburg* Gothá Alfréd hercegtől az udvari szállító címet kapta elismerésül.

— **Ös-Budavárban** holnap szerdán *Velence-Karneval* lesz. A szórakozás és jókedv hazájában, lesz érdekes tréfás jelmezes felvonulás bohókás megjelölésekkel stb. A nagy variete előadásban *Little Tich* új érdekes dolgokat mutat be. A burkötölténcosok szenzáción mutatóanyagokat produkálnak fényes villamvilágítás mellett a szédítő magasságban.

— **A Telefon Hírmondó zeneestéi.** A *beszéd új módja* — tekintettel a budapesti közszínházak nyári szünetére — az opera előadások helyett naponta este 8 óratól 11-ig felváltva katonai- és cigányzenével szórakoztatja előfizetőit. A zenekezdések között 1/4 órakor felolvastatja a *frankfurti párisi* és *londoni* tőzsdék kurzusait, fél 10 óratól 10-ig pedig a legújabb híreket és táviratokat. Ugy a zenének, mint a felolvasásnak kezdetét mindig riadójel előzi meg, hogy ezáltal az érdeklődők figyelmét felhívja.

(x) **Akácia-arókréme** 2 korona. **Akácia-szappan** 1 korona. **Akácia-poudre** fehér, rózsá, vagy krém színben 1 korona. E kiváló arcesztítő és tisztító készítmények törvényesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: *Kriegner* Gy. gyógyszerár Budapest, *Kálmán-tér*.

(x) **Legújabb vászon burkalapok** urak és hölgyek részére fehér, szürke és drapp színben darabja 1,25 frt, sétéklődés vidékre is. Kertész *Pál-féle* divatáruház, *Kerepesi-ut 44.*, a *Népszínházzal* szemben.

(x) **Emke-gyújtó a legjobb!**

Memento mori.

Budapest, július 24.

Az élet rögs útjain sok minden emlékeztet a halálra. Eszünkbe juttatja a mulandóságát porhüvelyünknek, amelyből, ha eljön az ideje, elrepül a lélek s hamarosan vége szakad a földi pályafutásnak. E figyelmeztetők közé szegődött újabb a *Budapesti Közöny*, amelynek legutóbbi száma közli az alábbiakat:

A kalocsai második temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium f. évi 73.891. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

A kalocsai harmadik temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium f. évi 73.892. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

A kalocsai negyedik temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium f. évi 73.893. szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

A kalocsai ötödik temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium, f. évi 73.894. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

A kalocsai hatodik temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium, f. évi 73.895. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

A kalocsai hetedik temetkezési egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium, f. évi 73.896. szám alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

Kétségtelen, hogy dus aratása lehet *Kalocsán* a halálnak, ha az emberek ennnyire letemörülnek a meghalásra. Mert hét egyesületben lehet ott immár miniszteri jóváhagyás alapján temetkezni.

Alig hiszszük, hogy az országban párja akad ennek a nagystíliú szövetkezésnek a halálra, amely — sa'nos — ilyen nagy apparátust kíván meg *Kalocsán*. Akárhogy áll is a dolog, bizonyos, hogy a temetkezni vágyó emberek szerthezznak. Mert különben aligha alapították volna hét különböző egyesületet, amelyek mindegyikének ugyanaz a célja. Valóságos versenye ez a temetkezési ösztönnek, amely szokatlanul nagy arányokban jelentkezett. Most csak az óhaj-tandó, hogy a halál, és a vén kaszás, megnehezteljen, a miért hogy *Kalocsán* egyszerre hét új pártfogót kapott és egyiket se protezsálja.

Igy aztán majd csöndesen kimulik mind a hét egyesület, amely para-grafusokba szedte az elhalálozást.

A veterán, a veterán ...

A belügyminiszter utasította a a főváros tanácsát, hogy tiltsa meg a veteránoknak az ezüst és arany zsinórok viselését, mert összetévesztik őket a hivatásos katonákkal. Kardot se hordjanak.

Ma Pest Budán horgasztolt fővel
Járt sok elagott, bús alak
Nem törődven a 20° hóvel,
Fejükön bár nem volt kalap
Igy jártak nagy morajba, zajba
És ezt rebegte mindnek ajka:
A veterán, a veterán:
Már kard se lóg az oldalán!

A miniszter böszén diktálja:
Többé zsinór, kard ne legyen;
A veteránok diszruhája,
És a sok vítéz így tegyen!
Egyszerű egyenruha legyen ...
És ne ugy legyen mint volt régen:
A veterán, a veterán
Kardot se hordjon oldalán ...

A hadastányok bús csapalja
Siratja a jövőt s jelent ...
A karmester a jelt megadja
És ez gyászinduló jelent ...
A tábornokok megtört vének
S ajkukról sirva kél az ének:
A veterán, a veterán,
Még kard se lesz az oldalán ...

Kard villogni sohse fog ezian,
Csakón a sok toll nem loboz,
Meghalni sem lesz érdemes tán,
És nem lesznek majd boldogok...
Kit végső utjára kísérnek,
Szomorú lesz annak ez ének:
A veterán, a veterán
Még kard se lóg az oldalán...

Bucszuk búsan mély sóhajjal
A daliás vítez csapat...
A tábornernagy gyöngye jajjal
Szedi össze a kardokat...
Majd lelkesítő, büszke hangja
Minden katonát szid meg átkoz
S elszeded veteránok hadja:
Ki üllőhöz, ki kaptafához...
S a veterán, a veterán?
Már kard se lesz az oldalán...

Pont.

FŐVÁROS.

(*) **Ankét a városrendezés ügyében.** A jövő hétre ankétet hívott össze Márkus József főpolgármester a városrendezés ügyében. Az ankét, melyen a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet és a belügyminisztérium is képviselteti magát, előreláthatólag több napig fog tartani. Széll Kálmán belügyminiszter ma értesítette a fővárost, hogy a belügyi kormány megbízásából Fescho-Moys miniszteri tanácsos fog az értekezleten megjelenni.

(*) **Ideiglenes mérnökök mozgalma.** Heuffel Adolf középítőszeli igazgató vezetése alatt ma nagyobb küldöttség tisztelettel Halmos János székesfővárosi polgármesternél. Ez a küldöttség abból a tizennyolc okleveles mérnökből és építészből alakult, aki most ideiglenes minőségben van a székesfőváros mérnöki hivatalában alkalmazva. Okleveles mérnökök és építészek, de amint terjedelmes memorandumukban kifejtik, már esztendő óta kell az ideiglenes alkalmazással beérniük és jóformán kilátásuk sincs rá, hogy belátható időben elnyerhessék a véglegesítést. A mai viszonyok közt ugyanis a mérnöki hivatal végleges státusában évenként legfeljebb egy-két tizenöt forduló elő, míg a véglegesítésre várók száma tizennyolc s ez a szám a már alkalmazásban levő, időközben képesített szorzó mérnökökkel még növekedni fog. Kvalifikációs, felelősséggel járó munkát végző hivatalnokok tehát, de felelősségre nem vonhatók, s mert hiányzik a hivatali állásukban való biztonságuk, talán nem is tudnak olyan ambícióval dolgozni, aminőt a székesfőváros érdeke megkívánna. Mikor tehát arra szánták magukat, hogy kérésrel fordulnak a polgármesterhez, igazán megérdemlik, hogy jóakaróméltánysággal találkozzanak. S amit kérnek, nem is csak az ő érdekük: talán még inkább a fővárosé. Azt óhajtják ugyanis, támogatná a polgármester a közgyűlés színe előtt azt a javaslatot, hogy *szervezzék tíz új mérnöki állás*, még pedig olyanformán, hogy a kiadást terhelő tizenöt ideiglenes állást ugyanakkor szüntessék meg. Így a főváros budgetje nem érne meg a változást, a főváros rendje ellenben hasznát látná. Ezt a nagyon is méltányos kívánságot tolmácsolta ma a küldöttség Halmos János polgármesternél, aki nagyon szívesen és előzékenyen fogadta a deputációt és megmondta mindjárt, hogy az ideiglenes mérnökök kívánsága *kvadrát az ő régi szándékával*. Válaszában meg is ígerte a polgármester, hogy melegen pártolni fogja a memorandumba foglalt kívánságot, sőt lehetőleg azon lesz, hogy tiznél több új állás is szervezzessék. A küldöttség hálaosan fogadta a polgármester választát és hihető, hogy a közgyűlés sem fog elzárkózni a méltányos kívánság elől.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Kisfaludy-Színház -- az Urániában.** Holnap, szerdán este ismét az Urániában játszik a Kisfaludy-Színház társulata. A főváros tanácsa mai rendkívüli ülésén foglalkozott Kővesi Albert igazgató körvényével, amelyben előadásainak folytatására kér engedélyt. A tanács egyhangulag megadta a színelőadások tartására a koncessziót. A Kisfaludy-Színház tehát ismét bevonul Ó-Budáról Pestre. Holnap este Millőcker gyönyörű operettjét, a *Viceadmirális* adják, amelyet az Urániában mindannyiszor telt ház nézett végig. Kővesi társulata amilyen misztériót teljesít a harmadik kerületben, épp olyan nagy hivatást tölt be a keresési-úti Urániában is, mert a városi ember unalmas nyári estétől kelleme szórakozással üti el. Holnap estére szintén telt háza van kilátás az Urániában, már ma főmérdek előjegyzés történt a *Viceadmirális* előadására. A

dallamos Millőcker-operettet egész hétre kitűzte az igazgatóság. A társulat közben egy kínai operára készül, amely valószínűleg olyan kaliberű szenzációja lesz a nyári szezonnak, mint tavaly a Szulamit volt.

** **Városligeti Színház.** A *Városligeti Színház* szerdán a *Tiszt urak a zárdában* kerül színre Sziklai Szerena vendégelőléptével; esütörtökön a *Bur háborút* adták tizenegyszer. A *kolduló barát* (Bruder Martin) című énekes előlépté próbái már megkezdődtek. A darab címszerepét *Németh József*, a Népszínház kitűnő komikusa fogja játszani, a komikus szabó szerepét *Gyöngyi Izse*, a női főszerepét pedig *Feld Irén* játssza. Addig is míg az előkészületek folynak, a *Bövegrő*, a *Madarász* és az *Orfeusz* maradnak műsoron. *Hejgyi Aranka* vendégjátékaira, melyek augusztus elsőjére vannak megállapítva, folynak az előkészületek. A művésznő néhány operettben és két népszínműben fog fellépni.

** **A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatása.** A kolozsvári *Nemzeti Színház* igazgatását *Bölyny József* intendáns egy színpadi művezetővel maga fogja intézni. A művezető — mint az *Ellenzék* legilletékesebb helyről értesül — dr. *Janovics Jenő*, a kolozsvári színház kiváló tagja lesz, aki jelenleg a külföldi színházakat tanulmányozza. Janovics Jenőt új állásában örömmel üdvözlük művésztársai, mert kitűnő képzettsége révén hivatott a kolozsvári színház vezetésére. A színház igazgatásában a rendezők is segídekeznek; rendezők lesznek dr. *Janovics Jenő* kívül *Szakács Andor*, *Stoll Károly* és *Szentgyörgyi István*.

** **Hangversenyek.** *Bárnya-fürdőn* nagy sikerrel hangversenyeztek a *Füredi* testvérek. A koncerton nagy tejszét aratott h-rom műkedvelő, *Cséry Ilona*, *Waldmann Margit* és *Polatsék Elza* kisasszony. — A *budakéssi* nyaratok 26-án hangversenyt rendeznek. A műsoron *Márkus Aranka*, *Kovács Mihály*, *Hegedűs Ferenc* és *Fodor Bertalan* szerepelnek.

** **Recitator előadás.** *Szó Ferenc* recitátor a minap *Szliacs-fürdőn* előkelő fűrdőközönség előtt és *Fenyőháza* nyaratótelepen kiváló sikerrel tartott előadást.

** **Vidéki színészet.** Csóka ungvári társulatánál *Kálmán Margit* vendégszeropelt, a *Nők barátjában* s *Froufrouban* nagy sikerrel játszott a fiatal művésznő.

Betiltott előadások — cenzura a vidéken.

Budapest, július 24.

A helyi nagyságok veszekedéseiket immár a színpadon intézik el a vidéken. Azaz, hogy ott intéznék el, ha a rendőrség bele nem avatkozna a nyitlatterző drámák előadásába. A hatóság persze nem mérlegeli, hogy a magyar drámairodalomban micsoda pusztítást viz véghez, a teremtő zenikét nem tiszteli, hanem minden lekifurdalás nélkül ül a cenzura jogával. És így folytatja bele a hivatalos aktákba a helyi Shakespearek, Molierek és Calderonok egetverő ambícióit.

A napokban *Aradon* és *Ujpesten* nyírálta a hatóság a legujabb fajta irodalmi babérokat. *Aradon* hevesebb lefolyása volt az eljárásnak, *Ujpesten* sokkal esőndesebb, szinte bántó módon esőndes.

Az aradi cipészeti dráma.

Az aradi szenzáció megértéséhez tudni kell, hogy az aradi cipészek állandó háborúsgásban vannak az *Aradi Cipészek Termelő Szövetkezetével*. A cipészek minden fegyverüket harcba vitték már a szövetkezet ellen, nyilatkoztak, gyűléseztek, proklamációkat röpítettek világgá, de ez mind nem használt. Végre — új az idea — színdarabot írtak az átkos szövetkezet ellen. Napok óta hirdette már a nagy eseményt a cipészek színlapja, hogy vasárnap a *Vademberben* bemutatják a szövetkezet ellen készült bombát.

A színlapon a dráma címe így hangzott:

GYŐZZÖN AZ IGASZÁG
vagy
!! A LEALCÁZOTT BECSI CIPŐ !!

A sokat ígérő darab szereplői a szövetkezet-ellenes tábor vezetői voltak, elferdítet, de könnyen fölismerhető nevekkel: *Kapcsi Pasa Jusztin-Olár Jusztin*; *Polyka Petru-Ponta Péter* és így tovább. Az előadást a cipészek bejelentették a rendőrségnek, de *Sarlót Domokos* főkapitány előbb bekérte a darab kéziratát. Mikor a darabot kellően áttanulmányozták a rendőrségen, a főkapitány a rendezőket igyekezett lebeszélteni arról, hogy előadják. Miután a lebeszélésnek nem volt eredménye, a főkapitány a darab előadását nem engedte meg. A betiltatással azzal indokolta meg, hogy a darab egy osztály közötti béke megzavarására törekszik, annak rossz következményei lehetnek.

A betiltatás mit sem használt. A cipészek hirdették a *Győzőn az igazság* premierjét. Es vasárnap óriási közönség szorongott a *Vademberben*. Már föl

akarták húzni a függőnyt, mikor egy osapat rendőr érkezett a korhelyiségbe. A vezetőjük figyelmeztette a rendezőket, hogy a darab be van tiltva.

— *Mindegy!* — adták ki a jelszót a rendezők. A darabot már csak azért is meg kell kezdeni, hogy azt ne higgye a közönség, hogy becsaptuk:

Függőrdült a függőny. Az első jelenetben suszterinasok szerepelnek, akik vígan diskurálnak.

— *Hallottátok, hogy megalakult a termelőszövetkezet?*

— *No, lesz is akkor bécsi cipő Aradon!*

— *Egy napig tart a talpa!*

— *Papírból a sarka!*

— *Enyvből a kappeddi rajta!*

— *Piszkos mint a Lajta!*

... Nyugodtan folyt a párbeszéd, mikor *Citulus* rendőrőrmester hirtelen a színpadra ugrott és ráívalt a szereplőkre:

— *Mars le!*

És a suszterinasok hanyathomlok menekültek a színpadról. A publikum pedig ordította teljes szívrrel és lélekkel:

— *Aboug a cenzurának!*

Végre is lebecsajították a függőnyt. Erre aztán sokan pénzüket követelték vissza. Vissza is adták a belépődíjat és táncra perdültek a mulatozók.

A befagyott újpesti szenzáció.

Ujpest annaleszeibe már bejegyezték a nagy eseményt, mikor a rendőrség betiltott egy vigjátékot. A szerencsés dráma, amely így némi hírnévre vergődött, *Herczfeld Dező* műve. A darabot annak idején azért tiltották be, mert a tárgyát *Ujpest* saját közönsége ellen fordította. A szerző felsőbb fórumhoz fordult jogorvoslatért, de be sem várva a felsőbb jogorvoslatot, megint kitűzte a darab bemutatóját.

Éppen olyan, mint az anyja, ez a darab rövid címe. A premiért tegnap estére hirdette a színlap. Az érdeklődés persze páratlan. A Colosseum tele műélvezetre áhító közönséggel.

Függőrdült a függőny. A színészek belekezdtek mondókáikba. És — óh, mely sorscsapás! — be is fejezték a mondókáikat. A rendőrség ezuttal hidegen viselkedett és nem rendezett semmiféle betiltást.

A szerző pedig, aki izgalmas, tüzes estről álmódzott, most azzal vigasztalódik, hogy kilenc titkosrendőr volt a premiéren. Kilenc titkosrendőr, bizony nem közönséges rekord...

MŰVÉSZET.

□ **Hatszázéves freskóképek.** Hazánkban, hol a falfestésnek oly kevés emléke van, nagyfontosságú műtörténeti eseménynek kell tekintenünk az *őseai* (Pest megye) középkori freskóképek felfedezését, mely freskókra a református templom szentélyében a vakolat megújításakor akadtak, a 13 századból való román stílus templomnak most folyó restaurálási munkálatai alkalmával. E képek szenteket ábrázolnak, fejkön dícskoszorúval. A felfedés gondosan tovább folyik s így van remény, hogy nagyobb kiterjedésű képek is kerülnek napvilágra.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Csombor apróbb bűnei.** A nagystílusú poszt-kiszliss tolvaj apró huncutságokrán adta a fejét mostanában. Tizenöt évi jómód után most ismét nyomorba jutott *Csombor Imre*, amióta rájöttek, hogy ő lopta el a főpostáról a poszt-kiszliss s elvették mindenét. Kerestet után nézett s természetesen, hogy könnyű mesterséget keresett. Szövetkezetet két emberrel parasztkor becsapására. Rábeszélte őket, hogy adjanak kevés jó pénzt, majd hoz érte sok hamisítottat, amely semmiben sem különbözik a jó pénztől. *Schmidt Gotthard*dal, egy tolnai paraszttal is így cselekedtek. A jámbor tolnai paraszt átadott *Csombor* két társának ötszáz forintot, mire egy korcsmába rendelték, hogy ott majd háromszor annyi hamisított pénzt adnak neki. Ott azonban — éppen pénzvolvasás közben — betoppant *Csombor* és így szólt: — *Detektív vagyok* és a törvény nevében ezennel lefoglalom a pénzt! kiáltott feljűk s rátette kezét az asztalon heverő összegre.

A cinkosok erre megfutamodtak, de később kerülő utakon visszatértek s a kicsalt pénzen megosztokodtak. A budapesti törvényszék a becsapott földmives panaszára a négy jómadarat csalás büntette miatt egyenként *két évi börtönnel* sújtotta s ezt az ítéletet megerősítette a tábla is. A kuria színeti tanácsa *Szent-Imrey Jenő* bíró előadásában ma tárgyalta az ügyet és mindkét elsőfoku ítéletnek a megváltoztatásával, tekintve, hogy *Csombor* nem színeti köz-

VI. Takarékpénztárak részvényei

Table listing savings bank shares for various banks like Béváros, Újkeleti, etc.

VII. Elízotló társaságok részvényei

Table listing shares of Elízotló companies.

IX. Bányák és tüglgyárak részvényei

Table listing shares of mines and brickworks.

VIII. Gőzmalmok

Table listing shares of steam mills.

X. Vasművek és gépgyárak részvényei

Table listing shares of iron works and machine factories.

XI. Könyvnyomdák részvényei

Table listing shares of printing houses.

XII. Kétféle vállalatok részvényei

Table listing shares of two types of companies.

XIII. Készlekedési vállalatok részvényei

Table listing shares of stock exchange companies.

XIV. Sorstuljegyek

Table listing shares of serial bonds.

XV. Pénzszemek

Table listing gold and silver coins.

XVI. Külföldi váltók (Átira)

Table listing foreign exchange rates.

A budapesti terményüzdsé.

Text discussing grain prices in Budapest.

- List of grain types and their prices (e.g., lucerna magyár, korona, vörös aprószemű).

A bécsi gabonatüzdsé.

Text discussing grain prices in Vienna.

Text about telegraph lines and international news.

A bécsi értéküzdsé.

Text about gold prices and international news.

Magyar vasút költségei... Bécs, július 24. (Osztrák értékek számlája) 4 2/10 papírjárdék 97.65.

Bécs, július 24. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 671.75.

Bécs, július 24. (Zárólap) 4 2/10-os papírjárdék 97.65, osztrák aranyjárdék 97.50, elbavölgyi vasút 25.40.

Külföldi értéktüzdsék.

Berlin, július 24. (Havasli tudósítás). A tőzsde csatlakozva a külföldhöz, szilárd hangulatban folyt a politikai helyzet kedvezőbb megítélése folytán.

Berlin, július 24. (Zárólap) 4 2/10-os papírjárdék 97.65, osztrák aranyjárdék 97.50, elbavölgyi vasút 25.40.

Hamburg, július 24. (Zárólap) 4 2/10-os papírjárdék 97.65, osztrák aranyjárdék 97.50, elbavölgyi vasút 25.40.

Frankfurt, július 24. (Zárólap) 4 2/10-os papírjárdék 97.65, osztrák aranyjárdék 97.50, elbavölgyi vasút 25.40.

Frankfurt, július 24. (A Budapesti Napló tudósítójának tévitéra. Aránylagos januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 229.

Páris, július 24. (Zárólap) Osztrák-magyar államvasút 490.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Julius 24. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsö grandé: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 90-91 fillérig.

tott 439 darab. 1900. évi július 23. napján elszállított 305 darab, 1900. július hó 24. napjára maradi készletben 42.896 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 24. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Stropm Miklós nagybírókeri törvényszéki aljegyzőt a nyiregyházi törvényszékhez jelezte, a kereskedelemügyi miniszter Lesóók Antal, Thoma Aladár, Tóth József, Piláth Vilmos, Nagy György, Gyenes Antal, Knopp Ferenc, Döffel László, Stehr Ferenc, Kilianek Ferenc, Pechár László és Málnér József posta- és táviratüzleteket a IX. füzetési osztály 8-ik fokozatú posta- és távirata füzetkekké, Medvécs Mihály járásbírósi aljegyzőt és Pechár Kónrád igazságügy-miniszteri számlaellenőrt, végezt joghallgatót és pedig ez utóbbit ideiglenes minőségében a szabadalmi hivatalhoz jelezte, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Szombathy László dombinai állami polgári iskolai helyettes tanítót, ugyanezen iskolához a XI. füzetési osztályba segédtanítót, Szokola Gabriella okleveles kisdöbönvőné, a belügyminisztérium ideiglenes vezetőjevel megbízott miniszterelnök Paraszty Pál belügyminisztériumi számvetésügyi díjnokot ugyanazon számvetésosztály dombinai számvetésosztályának, a budapesti itélőtábla elnöke Kenyeres János végezt joghallgatót a budapesti itélőtábla kerületére díjas joggyakorokká kinevezte.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Zámorszky László nyíratorjai járásbírósi aljegyzőt a komáromi törvényszékhez helyezte át.

Megegosztés. Az igazságügyminiszter a billédi járásbírósi aljegyzőt ebben az állásban végleg megegosztette.

Napirend.

Naptár. Szerda, július 25. — Római katolikus: Jakab ap. — Protestáns: Jakab. — Görög-orosz: (július 12.) Proklesz. — Zsidó: Thamus 23. — A nap két 4 óra 14 perccel. — Nyugszik 7 óra 23 perccel. — A hold két 3 óra 10 perccel reggel. — Nyugszik 6 óra 25 perccel este.

A miniszterek nem toadnak. A magyar jelzőpostahatárban 50-os kötvényeinek sorozata délután 4 órakor a bank helyiségében.

Nemzeti Múzeum: Képtára és a népraisi osztály (Csillag-utca 15. szám.) nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépő-díj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-1 óráig.

Országos Képtára és a népraisi szemléltető képek kiállítása az Akadémiai múzeumban nyitva délelőtt 9 óratól délután 6 óráig.

Állandó művészeti és városigeti mucsarnokban nyitva délelőtt 9 óratól délután 6 óráig.

Egymeni hívszerkert az Üllői-úton, nyitva délelőtt 8-12 óráig és délután 2-6 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9-12 óráig délután 3-5-ig.

Közelítési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-5 óráig.

Megszámlázási múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9-1 óráig.

Bölkényi múzeum (Stefánia-út 14. sz.) nyitva délelőtt 10-1 óráig. Belépődíj nincs.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt.

Hivatalos órák délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Kereskedelmi és kereskedelemterületi gyűjtemény, továbbá a hazai-rajzi kiállítás melyben az üzletvezetésűg árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 2 óratól 4 óráig. A külföldi (kivendelték központi üzletvezetése Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— d. m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. — Budapest, július 24. A maximum egyre kisebbbe Europa nyugati felét borítja, egy depresszió pedig Norvégia felett ismerhető fel. Az idő a kontinens nyugati felében száraz és derült, északon esős, közép és délkelet Európában pedig szárazvanyos zivataros.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Tisza, Duna, etc.) and water level data for July 24 and 25.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

NÉPSZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Nyári szünet.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-ut 21.
Szerda, 1900. július hó 25-én.
A Kisfaludy Színház tagjainak előadása.
A viceadmirális.
Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millőcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Szerda, 1900. július hó 25-én.
Márkus Emília vendégfellépéssel:
Frou-frou.
Dráma 5 felvonásban. Írták Meilhac és Halévy.
Kezdeté 7 1/2 óraker

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Szerda, 1900. július hó 25-én.
Sziklai Szeréna k. a. mint vendég.
Tiszturak a zárdában.
Francia operett 3 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 óraker.

ARANYOSI MIKSA

felső kereskedelmi iskolája
Budapest, V., Nagykörön-utca 13.
Államrvényes bizonyítványok. Egyéves önkéntességi jog.
Az intézet internátussal van összekötve.
Előjegyzés a szünet alatt is. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

57563—30. szám. II/2a.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménésbirtokon 386 darab magyar fajta hizott ökor folyó évi augusztus hó 7-én d. e. II óraker

a földmivvelésügyi miniszterium tanácsstermében zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján eladatik.

Az eladásra kijelölt hizóökorok a fent említett birtokon megtekinthetők, a részletes eladási feltételeket tartalmazó ajánlati minták pedig ugy a vezetésem alatt álló miniszteriumban a gazdasági főigazgatónál, mint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatóságánál megszerezhetők. Venni szándékozók felhívtnak, hogy 1 koronás bélyeggel s az ajánlandó vételár 10 százalékának megfelelő bánatpénzzel felerelt ajánlatukat, a vezetésem alatt álló miniszterium segédhivatali főigazgatójához, a jelzett határidőig nyujtsák be.

Kelt Budapesten, 1900. július hó 17-én.
Földmivvelésügyi miniszter.

Magy. kir. államvasutak. 85700. szám. C. I.

Hirdetmény.

Sóstó megálló rakodóhelynek nyilvános kocsiakománnyu teheráru forgalomra való megnyitása.

A nyiregyháza-csapi vonalon Nyiregyháza és Kemece állomások között fekvő Sóstó kiterő megálló rakodóhelyéül átalakítatván, mint ilyen legközelebb a nyilvános kocsiakománnyu teheráruforgalomra a következő korlátozásokkal fog megnyitátni.

Ezen megálló rakodóhelyről vagy oda gyors- és darabárúk, élő állatok és oly küldemények, melyeknek be vagy lerakásához külön berendezések vagy segédeszközök igényeltnének, nem szállíthatók; a fentiek értelmében szállítható kocsiakománnyu teherárúk be és kirakására nézve pedig a helyi áruújszabásunk (II. rész III. fejezete B) szakaszának 7b pontjában (21 oldal) foglalt határozmányok mérvadóak.

A Sóstón kezelendő áruk berakásához szükséges kocsik 24 órával előbb írásbelileg rendelendők meg, mely megrendelés, valamint az áruk szabályszerű feladása és kiváltása a szállítás irányához képest Nyiregyháza, illetve Kemece állomáson eszközözendő.

Sóstó megálló rakodóhely vonalainkon érvényes kilométer mutatóba és helyi áruújszabásba (II. rész) már föl lévővén véve, ennélfogva az onnan továbbítandó vagy odarendelt kocsiakománnyu teherárúk után a szállítási díj kiszámítása vonalainkat illetőleg oly viszonylatokban, melyekre nézve állomási díjszabások léteznek, ezek alapján, minden egyéb helyi viszonylatban pedig a díjszámítási táblázatok alapján eszközöltetik.

Budapesten, 1900. július 10-én.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

57313. II/2a.

Árverési hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménésbirtok igazgatóságánál:

1. mintegy 250 drb petroleumos és 120 drb olajos hordó,
2. mintegy 400 q avult vas, 10 q avult vörös- és 8 q avult sárgaréz, valamint 10 q vörös- és sárgaréz forgács,
3. mintegy 25 q nyers fagygu

folyó évi augusztus hó 10-én délelőtt 10 óraker
ajánlati tárgyalás útján el fog adatni.
Ajánlatok 5 százalék bánatpénzzel „Ajánlat 1100 számhoz” felirással a nevezett igazgatóságához küldendők be, ahol, valamint a földmivvelésügyi miniszteriumban (II. emelet 80. ajtó) a részletes eladási feltételek is megduhatók.

Budapest, 1900. július 14.
Magy. kir. földmiv. Miniszter.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Póztárnnyítás 1/28-kor. Az előadás kezdete 1/29-kor.
A Mulató 160-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári időny helyárrakkal.
Hatásos siker a szenzációs julliusi műsornak.

Joe Frank Jakson
érdekes amerikai Polo nyekiki játékosok, (játékok Transv. és angol.)

The Martens német ének negyes.
Jounesse Dorée-csoport
női trombitás-csoport (10 hölgy).

BERGER TESTVÉREK
szíjharmonika művészek, madár- és állathangutánzók.
Felső bajorországi táncosok.

Les Sor Borbon's
szíjliai énekes és táncosok.

Ugymint fellépte az összes ujjonnan szerződött művészeknek.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. dobány nagyrésze, Karoly-körut 26. és a Mulató nappali pénztáránál.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által készli tetiek.

H. Haggenmacher H. Sörfőzde

Palaczk Sör
Külföldi eszések
Szalonsör, Maláta Sör.
GYÁRI IZÓLTÁS

5 MILLIO PALACZK
ÉVI FÖRÖGALOM
125.000 HECTOL.
ÉVI TERMELETS

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
Haggenmacher Kőbánya; Haggenmacher Budafok.

Torna eszközök, függő-ágyak

kötélárúk és mindenemü **hálók ipartelepe.**
Ponyvák, zsákok, ruhátitító kötelek fehérr kenderből, zsinórak, obány- és reb zsinórok, keréertömők és bevederek Valódi angol lawn-tennis, foot-ball és halásznai készletek gyári raktára.

SEFFER ANTAL
Budapest. Központi városház épület Karoly-u. I. bolt sz. 12. Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint. Költségvetés tornatermek teljes berendezésére kívánatra díjmentesen.

Ös-Budavára

Ma szerda július hó 25-én belépő díj 50 kr.
Velencei Karnevál.
Tréfás ünnepély.
Jelmez díszfelvonulás.
Nagy Varieté előadás az összes artisták fellépéttel.

Little Tich új műsorral stb.
Szenzáció!
A bur köteltáncosok
bámulatos produkciól a széduletes magasságu toronykötelen

Nagyon praktikus utközben.
Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egésze. hatós. megvizsgálva.
(Bizonnylat Bécs 1887. július 3.)

Szegő's Kalodont

legjobbnek elismert **fogtisztítószere**
rövid használat után alaposan elővölítja a szájbán hihetetlen nagy számbán képződő, az inyen és fogakon lerakódó ártalmas gombákat (fogkövet) stb. erőseíti az inyet és a fogakat, és elősegíti a legkésőbb aggkorig a jó emésztést és egészséget.

Gyermeksanatorium és vizgyógyintézet
felntettek számára **ABBAZIÁBAN.**
Egész éven át nyitva. — Saját park. — Játékterek. — Magaslati vízvezeték. — Az összes vizgyógyászati módozatok. — Villamos fényfürdők. — Gyermek kiserők nélkül is felvetetnek. — Legjobb üdülihely iskolás gyermekeknek.
Prospektust küld **Dr. SZEGŐ KÁLMÁN** igazgató és tulajdonos.

Dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 33 év óta áll fönn, most teljesen újja alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szerelvtetett föl, főleg bejáró betegek számára.

Alkalmazásban levő gyógyeszközök:
A tudományos vizgyógyászati összes eljárás, masszáz, villamos fényfürdő (elhiszásoknál), az elektroforézis minden faja (galvanizatio, faradizatio, franklinizatio, elektroos masszáz), hűtőeszközök (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivhajosok számára). Kezelés alá vétetnek: Kúlműfele ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok: Álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhesége, idült izületi és izomszusz stb. Prospektus kívánatra. Árak mérsékelték.

Magyar kir. államvasutak. 98955/1900. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1901. évbén, esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállításának biztosítását óhajtván, ezíránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 17-nek déli 12 óráig betérteszendők, a bánatpénz pedig folyó év augusztus hó 16-án déli 12 óráig beüldendő.

A pályázatra vonatkozó részleteszett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1900. július hóban.
A magy. kir. államvasutak igazgatóságán.

M.K. EGYETEM VECYTANI INTÉZETE:

KRISTÁLY
SZT LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYIFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ:
FÜSZKERES KEDESEKBE
VENDE ÖLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

